



új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
174. (1494.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2353 ▼
1 amerikai dollár	3,0156 ▲
100 magyar forint	1,5345 ▼

Aktuális

2

Pozsony újra magyarkártyázik

Amerikai diplomaták szerint nemcsak Robert Fico volt szlovák kormányfő alatomossága, hanem a szlovákiai magyar politikusok retorikája is negatívan befolyásolta a szlovák–magyar kapcsolatokat. A pozsonyi amerikai nagykövetség jelentéseit a *WikiLeaks* portál tette közzé.

Gazdaság

6

Szóló szőlő, mosolygó szüret

A szokásosnál szárazabb nyárnak és vele a kevesebb kártevőnek köszönhetően gazdag szüret vár a gazdákra Erdély-szerte. A korai fajták többfelé már puttonyba, kosárba kerültek. Szakértők szerint odafigyeléssel idén kiváló minőségű bor készülhet.

Kultúra

8

Fotók a vízbefúlásról

„Egy négyszáz éves történet megírása nem lehetséges, de szükséges” – jelentette ki Szávai Géza Budapesten élő erdélyi magyar író tegnap, a brassói Szépművészeti Múzeumban, ahol *Székelly Jeruzsálem* című esszéregénye képanyagát mutatta be *Hidak a toleranciáért* címen.

Vezércikk

3

Markó – 60

Azt folytatja, amit közeli vagy távoli értelmiségi elődei ezzel a szóval fogalmaztak meg: közszolgálat. És ebben a közszolgálatban vált Markó Béla olyan erdélyi magyar személyiséggé,



Székedi Ferenc

akinek nem csupán neve, hanem szava van a kultúrában, a politikában, a közéletben, akinek a véleményét még akkor sem lehet megkerülni, ha saját döntése alapján lépett vissza a felszín mindennapi küzdelmeitől. ▶

Korgó gyomrú diákok

Önkormányzati mulasztás: több erdélyi iskolába nem jut el az ingyenes tej és kifli**Nem mindenki lakhat jól. Akad olyan település, ahol nem is írtak ki közbeszerzési eljárást az ingyenes tej és kifli biztosítására**

Fotó: Mediafax

Bár a pénzkeret megvolna rá, több erdélyi településen azok az ovódások és iskolások sem jutnak hozzá a jövő heti iskolakezdekor az évek óta megszokott ingyenes tej és kiflihez, akik valóban rászorulnának az uzsonnára. Maros megyében a későre kiírt közbeszerzési eljárás eredményének megfellebbezése miatt legalább három hetet csúszik a kifli-tej-program beindítása, Nagyváradon pedig bizonytalan ideig koplalhatnak majd az iskolások. A bihari megyeszékhelyen egymásra mutogat a helyi és a megyei önkormányzat. **7. oldal ▶**

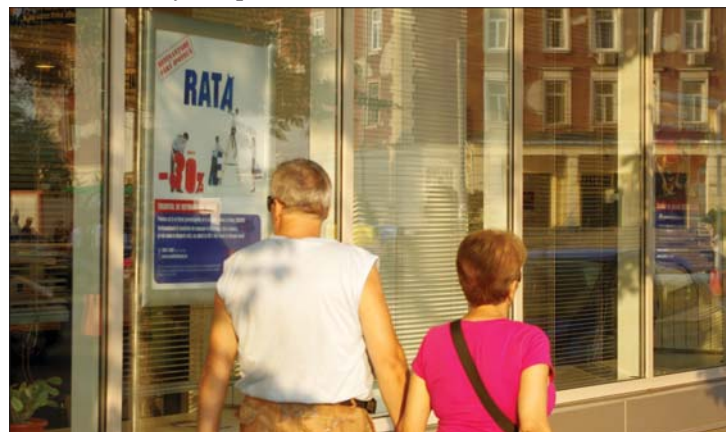
Felsorolás vagy prioritási sorrend?

▶ Csak a 43. helyre sorolta Emil Boc miniszterelnök a kormány prioritási listáján az RMDSZ által szorgalmazott kisebbségi törvényt. A jogszabályt eredetileg a tavaszi parlamenti ülészek végéig el kellett volna fogadnia a törvényhozásnak. „Mi úgy értelmezzük, hogy a dokumentumban szereplő összes pont prioritásnak számít, és ez csak egy felsorolás, nem egy fontossági sorrend” – magyarázta az *Új Magyar Szónak* Máté András Levente, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője. Hozzátette: ha viszont ez nem így van, és a kisebbségi törvény mégis a 43. helyen van fontossági szempontból, akkor nagy baj van. **3. oldal ▶**

Szigorúan ellenőrzött hitelek

▶ A lakosságnak a jövőben nehezebb lesz hitelhez jutni, a devizában felvett kölcsönöket pedig sokkal nagyobb önrészhez kötik, ha érvénybe lép a Román **6. oldal ▶**

Nemzeti Bank tervezett hitelpiac-korlátozó szabálya. Bankárok szerint ez az ügyfelek számára lesz a leghátrányosabb.

**A csábító ajánlatok ellenére nehezebb lesz hitelhez jutni**

Fotó: Tofán Levente

Stratégiát vált az RMDSZ

Cs. P. T.

▶ Változtat jelöltállítás stratégiáján az RMDSZ, miután bizonyossá válik, hogy nem áprilisban, hanem egy későbbi, őszi időpontban tartják jövőre a helyhatósági választásokat. „Természetes, hogy újragondoljuk a stratégiánkat, hiszen a választások eltolódásával nyertünk legalább fél évet. Am előbb meg kell várnunk, hogy kiderüljön a szavazás pontos dátuma” – válaszolta tegnap Kovács Péter, az RMDSZ főtítkára arra a kérdésünkre: hogyan érinti a szövetséget, ha 2012-ben egy napon tartják majd a helyhatósági és a parlamenti választásokat. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Röviden

Marosvásárhelyen az SZKT

Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke 2011. szeptember 17-én délelőtt 10 órára, a Maros Művészegyüttes színházába összehívta a Szövetségi Képviselők Tanácsának (SZKT) ülését. A napirenden a következő pontok szerepelnek: a szövetségi elnök politikai beszámolója; a Szövetségi Szabályzat-felügyelő Bizottság, a Szövetségi Ellenőrző Bizottság és a Szövetségi Etikai és Fegyelmi Bizottság tagjainak megválasztása; Magyar Tivadar oktatási főtítkárhelyettes megerősítése; az SZKT állandó bizottságának megválasztása; az Országos Önkormányzati Tanács működési szabályzatának elfogadása. Az Egyeztető Kerekasztal ugyanaznap 9 órától ülésezik a Maros Művészegyüttes színházban.

Feltöltötték a CSM-t

A szenátus plénuma igazolta a Legfelső Bírói Tanács (CSM) utolsó három tagját, akit a szakmai szövetségek választottak meg az alkotmánybíróság által tavaly elutasított három tag helyére. A bírói szakmai szövetségek által a Legfelső Bírói Tanácsba megválasztott három tag: Mona Pivniceru, Florentina Gavadia és Alina Nicoleta Ghica. A Legfelső Bírói Tanács három új tagjának mandátuma hat évre szól, de ezt attól az időponttól számítják, amikor a tanács többi tagját is megválasztották.

Igen várható Schengen-ügyben

Kompromisszumos megoldást remél az EU soros elnökségét ellátó Lengyelország belügyminisztere a határellenőrzést mellőző schengeni rendszerhez való román, illetve bolgár csatlakozás időzítésében. Jerzy Miller tegnap Brüsszelben az Európai Parlament rendezvényén úgy vélekedett, hogy az uniós belügyminiszterek szeptember 22-i ülésükön valószínűleg rábólinthatnak a kompromisszumra.

Schwarzenberg nosztalgizál

Sajnálatosnak nevezte az európai politika jelenlegi színvonalát a cseh külügyminiszter egy osztrák lap tegnapi számában megjelent interjújában. „Bruno Kreisky osztrák



és Helmut Kohl nyugatnémet kancellár esetében még más volt a helyzet. Jelenleg nincsenek igazán tehetséges emberek” – fogalmazott Karel Schwarzenberg (képviselet) a *Kurieren*-nek. A cseh diplomácia arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a magyarországi „nationalista tendenciákról”, azt felelte: „az a nyugtalanító, hogy összeurópai trendről van szó”.

Robbantásos merényletek

Két nagy erejű robbanás történt az északnyugat-pakisztáni Kvetta városában egy kormányzati épületnél. Öngyilkos merénylők robbantották fel magukat, 21-en meghaltak, és több mint 40-en megsérültek. Indiában közben 11-re nőtt az újdelhi bíróságnál elkövetett merénylet áldozatainak a száma.

Peking támogatja Palesztinát

Kína a független palesztin állam létrehozása mellett áll, és támogatni fogja a palesztinok kérelmét az ENSZ-ben – tudatta a külügyminisztérium szóvivője újtán tegnap a kínai kormány. „A független állam elidegeníthetetlen, törvényes joga a palesztin népnek” – szögezte le Csiang Jü.

A Fidesz támogatja magát

A szocialisták tehetetlenséggel vádolják a magyar kormányt

Hírösszefoglaló

A Fidesz elnöksége támogatásáról biztosította a kormány politikáját az államadósság csökkentésének fontosságára való tekintettel – közölte Szijjártó Péter, a miniszterelnök szóvivője Hajdúszoboszlón. A magyar kormány párt vezető testülete tegnap egyetértett azzal, hogy az intézkedések az euróválság Magyarországra gyakorolt hatásainak kivédése szempontjából eredményesek lesznek; támogatják a kormány törekvéseit az adósságállomány csökkentése, ezzel az ország szuverenitásának visszaszerzése érdekében, s azt, hogy továbbra is nemet mond a megszorítások politikájára – mondta a szóvivő.

Az ellenzéki MSZP szerint a kormány egy nappal korábban ismertett intézkedései alkalmatlanok arra, hogy befoltozzák az idei költségvetésben a vártnál alacsonyabb gazdasági növekedés miatt keletkezett százmilliárd forintos lyukat. Mesterházy Attila, a szocialista párt elnöke tegnap azt mondta: a jövedéki adók emeléséből az év utolsó két hónapjában aligha folyik be a várt tízmilliárdos bevétel, ráadásul a jövedékiadó-emelés, ha nem párosul szigorúbb ellenőrzéssel, a feketegazdaságot erősíti. A gáz-



Kövecses László hazelnök megérkezik a frakcióülésre. Az ellenzék szerint a kormány intézkedései elhibáztak. Fotó: MTI

olaj jövedéki adójának emelését úgy értékelte, hogy az áremelkedéshez és így a fogyasztás csökkenéséhez vezethet. Kétségesnek nevezte azt is, hogy sikerül-e az adóbehajtás hatékonyságának növelésével még az idén 40 milliárd forint többletbevételhez jutnia a költségvetésnek.

Az MSZP elnöke szerint szemfényvesztés, dilettantizmus és tehetetlenség jellemzi a kormány

gazdaságpolitikáját. Megjegyzte: nem ismert, hogyan orvosolná a kormány a jövő évi költségvetés várható problémáit. Bár a kabinet szeptember elsejéig meg kellett volna küldje a Költségvetési Tanácsnak a 2012-re szóló költségvetés alapelveit és főbb számainak, ez nem történt meg. Mesterházy Attila azt feltételezi, hogy az ellátórendszerek önfenntartóvá tétele érdekében a kormány tandíjat ve-

zet be, fizetőssé tesz bizonyos egészségügyi ellátásokat, és áttér a svéd nyugdíjmodellre. Szavai szerint a tehetetlenség jele, hogy a kormány nem tud mit kezdeni a munkanélküliséggel. Ezzel kapcsolatban leszögezte, nem az államadósság jelenleg tapasztalható mértékű csökkentése, hanem a munkahelyteremtés és a gazdaságélénkítés volna a kormány legfontosabb feladata. ◀

Sehol nem találják Kadhafit

ÚMSZ

Hírek szerint megszőkött Líbiából Moammer el-Kadhafi. A felkelők azt hitték, körbezárták a diktátort szülővárosában, a hét elején azonban elhagyta Líbiát egy katonai konvoj, amely állítólag Kadhafit is kimenekítette. A több mint kétszázötven harckocsiból álló konvoj lépte át a líbiai határt, hogy a szomszédos Nigerbe hajtsa. Legutóbb Agadez városában látták az autót, amelyek a hírek szerint Kadhafit leghevesebb katonái, a tuareg törzs mellett magát a megbukott diktátort is kimenekítették az országból. A francia titkosszolgálat egyik tisztje azt mondta a

Reuters hírügynökségnek, hogy Kadhafit és fia, Szaif is csatlakozott a csapathoz. Kadhafit Tripoli két héttel ezelőtti bevétele óta nem látták.

A szökés igazi vereség volna az egyébként már győztesnek tekinthető felkelők számára, akik azt hitték, hogy sikerült bekeríteniük a diktátort szülővárosában, Szirtében. Az elmúlt napokban egyébként már több Kadhafit-hű katona menekült Nigerbe a megtorlások elől. A konvoj az útvonal alapján Burkina Fasóba tart, az afrikai ország nemrég menekülési jogot ajánlott Kadhafinak. Niger a hírek szerint engedélyt adott az átvonulásra, és biztosította a katonákat, hogy nem tartóztatják fel őket. ◀



Kadhafi korábban amazonokkal vette körül magát. Ismeretlen helyen tartózkodik.

Pozsony és a magyar kártya

MTI

Amerikai diplomaták szerint nemcsak Robert Fico volt szlovák kormányfő alatomossága, hanem a szlovákiai magyar politikusok retorikája is negatívan befolyásolta a szlovák-magyar kapcsolatokat. Ez derül ki a pozsonyi amerikai nagykövetségnek a közelmúlt kétoldalú kapcsolatát elemző jelentéséből, amelyeket a *WikiLeaks* portál tett közzé – írta tegnapi számában az *Új Szó* című pozsonyi magyar napilap. Az összeállítás szerint a nagykövetség 2006-tól összesen 14 jelentést írt a két ország közötti kapcsolatokról. Külön foglalkoztak Malina Hedvig, a 2006-ban Nyitrán megvert magyar diáklány ügyével, Sólyom László magyar államfő Szlovákiából való kitiltásával, és azzal is, hogyan formálják a két ország kapcsolatát a szlovákiai politikusok kijelentései.

Egy 2007-ben írt jelentés szerint Robert Fico akkori miniszterelnök bárkit megtámad, csak hogy elfeledtesse azokat a bírálatokat, amelyeket pártja a Szlovák Nemzeti Párttal (SNS) alkotott koalícióért kapott. „Ezen a téren kapóra jöhet számára a sajtó, az ellenzék, a nonprofit szervezetek, de az úgynevezett mag-

yarkártya is (...) Azzal, hogy az SNS-t kormány szintre emelte, maga is egy korrupt idegengyűlölő szerepét vállalta fel” – olvasható az érzékeny minősítésű jelentésben. A nagykövetség ugyanebben a táviratban még „bölcs politikusnak” nevezte Csáky Pált, a Magyar Koalíció Pártjának (MKP) elnökét, de jelezte, amióta pártelnök lett, rendkívül kockázatos politikát folytat. Egy 2008-as jelentés már arról számol be, hogy Csáky a szlovák politikusokat provokálja olyan tabutémák éltetésével, mint a Benes-dekrétumok és az autonómia. A nagykövetség egy 2009-es táviratban pedig már egyetértett azokkal a véleményekkel, amelyek szerint Ján Slota SNS-elnöknek ugyanolyan szüksége van Csákyra, mint Csákyknak Slotára – írja a lap.

Az egyik amerikai távirat kitért Sólyom László magyar államfőnek a komáromi határhídról történt visszafordítására is. Ezzel kapcsolatban a diplomaták egyetértettek azzal, hogy azt az irányelvet, amelynek alapján Sólyom Lászlót nem engedték be az országba, fejlett európai államokban „nem érvényesítik államfőként szemben, hanem bűnözők és problémás focidrukkerek távoltartására használják”. ◀

Pozsonyi igenre vár az euró

A második eurós mentőcsomagról szóló keretszerződéshez tartozó új kiegészítést fogadott el tegnap a szlovák kormány. A kiegészítés célja, hogy növelje a mentőcsomag rugalmasságát és jogköreit. Az intézkedésről júliusi csúcstalálkozójukon egyeztek meg az euróövezet miniszterelnökei. Az euróövezet tagállamai közé tartozó Szlovákia eddig még az első kiegészítést sem hagyta jóvá. A pozsonyi kormány júniusban ugyan igent mondott, de a parlament még nem tűzte napirendjére a kérdést.

Boc levonatna a nyugdíjakból

M. Á. Zs.

► Visszaküldeti a munkaügyi szakbizottságba Emil Boc kormányfő a 740 és 1000 lej közötti nyugdíjakra fizetendő kötelező 5,5 százalékos egészségbiztosítási járulékról szóló sürgősségi kormányrendeletet, amelyet tegnap a testület – több kormánypárti honatya hiányzása miatt – 9-8 arányban elvetett. A Demokrata Liberális Párt (PDL) elnöki tisztességét is betöltő Boc leszögezte, Románia nem engedhet meg magának semmiféle „túlkapást”, ami a költségvetési kiadások egyensúlyban tartását veszélyeztetheti. „Meggyőződésem, hogy a koalíciós alakulatok megtalálják a módját annak, hogy a sürgősségi kormányrendeletet visszaküldjék a munkaügyi bizottságba. Bármennyire is kényelmetlen kérdésről van szó, nem térhetünk le arról az útról, amelyen elindultunk” – fogalmazott a miniszterelnök. A szakbizottság tegnapi jelentése a képviselőház plénuma elé kerül, amelynek szavaznia kell róla. „A kötelező 5,5 százalékos egészségbiztosítási hozzájárulás kivetése 7,4 és 10 millió régi lej közötti nyugdíjakra közel kétfélmillió olyan öreget érint, akikről nem mondható el, hogy nagyon szép életet élnek. A munkaügyi bizottság ma 9-8 arányú szavazattal elutasító jelentést adott ki. A plénumban szavazásra bocsátjuk a bizottság elutasító jelentését” – számolt be a bizottsági ülés után Ludovic Orban liberális képviselő. Megjegyezte, a parlamenti eljárásnak megfelelően, melyet „mélyen alkotmányellenesnek” minősített, valamely sürgősségi rendelet akkor is érvényben maradhat, ha azt a parlament nem fogadja el. ◀

Felsorolás vagy prioritási sorrend?

M. Á. Zs., S. M. L.

► Csak a 43. helyre sorolta Emil Boc miniszterelnök a kormány prioritási listáján az RMDSZ által szorgalmazott kisebbségi törvényt. A jogszabályt a Demokrata Liberális Párttal (PDL) kötött koalíciós egyezség értelmében eredetileg a tavaszi parlamenti ülésszak végéig el kellett volna fogadnia a törvényhozásnak. A szövetség vezetői többször is hangsúlyozták, hogy a kisebbségi törvény el nem fogadása a koalícióból való kilépéssel járhat. Ennek ellenére a parlamenti vakáció előtt az RMDSZ két okból is megkönnyebbülten vette tudomásul a 2005 óta benyújtott

törvénytervezet vitájának elhalasztását. Egyfelől a szakbizottságban a koalíciós honatyák határozott hozzájárulásával a magyar kisebbség számára hátrányos módosításokat vittek be a szövegbe, másfelől pedig félt volt, hogy a PDL által kezdeményezett meggyőzés megtorpedozása miatt a nagyobbik kormánypárt sem szavazza meg a jogszabályt.

„Mi ezt a szöveget úgy értelmezzük, hogy a dokumentumban szereplő összes pont prioritásnak számít, és ez csak egy felsorolás, nem egy fontossági sorrend” – magyarázta az Új Magyar Szónak Máté András Levente, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője. Máté szerint

„ha viszont ez nem így van, és a kisebbségi törvény mégis a 43. helyen van fontossági szempontból, akkor nagy baj van”. „De szerintünk ezt nem képzelheti így a koalíciós partner sem” – tette hozzá a frakcióvezető, aki szerint a PDL régióátalakítási elképzelését viszont az RMDSZ nem tekinti prioritásnak, és semmilyen formában nem támogatja napirendre tűzését ebben az ülészakban.

„Az RMDSZ-nek az őszi ülészakban is a PDL kedvében kell járnia, ha azt akarja, hogy a kisebbségi törvény ne bukjon meg” – vonta le a következtetést Dan Motreanu, a képviselőház liberális háznapja. ◀



A kormány csak a negyvenharmadik helyre sorolta be prioritási listáján a kisebbségi törvényt

Fotó: gov.ro

Stratégiát vált az RMDSZ

Folytatás az 1. oldalról

Mint ismert, a szavazások összehívásáról a koalíció szintjén már elvi egyezség született.

Az is körvonalazódik, hogy a helyhatósági választások időpontját tolják őszire, nem a parlamentet hozzák előre. Ez utóbbi változat ugyanis csak akkor lehetséges, ha a kormány lemond és az államfő feloszlatja a parlamentet.

Mint ismert, a Szövetségi Állandó Tanács a nyár elején felszólította az RMDSZ területi és helyi szervezeteit, hogy a „stratégiailag fontos” megyékben és településeken – ahol a magyarság számára nyílt legalább húsz – szeptember végéig hozzanak elvi döntést a

helyhatósági jelöltjeikről. „Az elvi döntés azt jelenti, hogy a szervezetek próbáljanak konszenzusra jutni a megyei tanácselnök-jelölt, polgármester-jelölt személyéről. A formális döntést ráér később meghozni, a jelölés szabályzatát a Szövetségi Képviselők Tanácsa várhatóan a téli ülésén dolgozza ki” – magyarázta Kovács. A főtitkár elmondta, az RMDSZ nem üzte ki az előválasztás intézményét a szabályzatból. Hozzáteszte: várhatóan a területi szervezetekre bízzák majd annak eldöntését, hogy előválasztások révén állítanak-e majd jelöltet.

Mint ismert, a nyár folyamán több RMDSZ-es önkormányzati vezető bejelentette már, hogy a jövő évi helyhatósági választásokon újabb mandátumért szállna versenybe. Közéjük tartozik Borboly Csaba Hargita megyei, Tamás Sándor Kovászna megyei tanácselnök, illetve Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester. Értesüléseink szerint az is bizonyosnak tűnik, hogy Ráduly Róbert csíkszeredai polgármester is újra megpályázza a tisztséget.

Háromszéken közvélemény-kutatások segítségével mérték fel, kik a legesélyesebb polgármesterjelöltek. Eszerint Kovásznán Lőrincz Zsigmond jelenlegi polgármestert, Kézdivásárhelyen pedig Bokor Tibor szenátort indítja a városvezetői tisztségért a helyhatósági választásokon a Kovászna megyei RMDSZ. ◀

Vass lenne a PDL vasladyje

M. Á. Zs.

► Andreea Paul Vass, a kormányfő gazdasági tanácsadója tegnap bejelentette, hogy megpályázza a Demokrata Liberális Párt (PDL) nőszervezetének elnöki tisztségét. „Elérkezett az én generációm ideje. Hiszek abban, hogy vezetésemmel a PDL nőszervezete oda fejlődhet, hogy a 2012-es választások alkalmával biztosítsa azt a pluszt, amivel a többi pártot magunk mögé tudjuk utasítani” – fogalmazott Vass. Hozzátette: örül annak, hogy Traian Băsescu államfő is úgy látja,

hogy nőszervezet megerősítésének jelentős részét kell képeznie a nagyobbik kormánypárt reformjának. Arra az újságírói felvetésre, miként vélekedik az államfő azon kijelentéséről, hogy a PDL-nek meg kell találnia a maga Margaret Thatcher kaliberű vezetőjét, a kormányfő tanácsadója lefordította románra leánykori nevét, sugallva, hogy névanalógia is fennáll a Vaslady-ként ismert brit miniszterelnökkel. A nagyobbik kormánypárt nőszervezetében október 15-én tartanak tisztújítást. A funkciót jelenleg Sulfina Barbu PDL-s képviselő tölti be. ◀

Két bejutó egy kerületből?

ÚMSZ

► „Közszájon forog” Cristian Preda demokrata liberális EP-képviselő szerint a választási törvényhez egy olyan módosító javaslat, amely két jelölt számára biztosítana befutó helyet egy-egy egyéni választási körzetben. Blogbejegyzésében a kormánypárti politikus történelmi áttekintést nyújtott az 1831-től napjainkig életbe léptetett 19 választási törvényről, megjegyezve, hogy egy jogszabály átlagos „élettartama” nem érte el a tíz évet. Az EP-képviselő szerencsétlen hibridnek nevezte a jelenleg is érvényben levő választási törvényt, amelyet annak ellenére rontottak

el a törvényhozásban, hogy az eredeti javaslat jó volt. Mint ismeretes, a Pro Democratia Egyesület kezdeményezését tette magáévá az akkor kormánypárt levő Nemzeti Liberális Párt (PNL). Eszerint a mandátumok felét az egyéni körzetekben győztesek kapták volna, a többi arányosan osztották volna szét a pártok között. Cristian Preda sajnálatosnak nevezte, hogy végül Anghel Stanciu képviselő zavaros javaslatát is beleépítették a törvénybe, amely azt az abszurd helyzetet eredményezte, hogy sok esetben az egyéni választókerületek második, harmadik vagy negyedik helyezettei jutottak be a győztes rovására. ◀

Markó - 60



Tanár, költő, szerkesztő, műfordító, publicista, RMDSZ elnök, miniszter és miniszterelnök-helyettes – azaz politikus. És ennyi meg ennyi könyvcím és kiténtetés. Az életpályá legkülönbözőbb állomásait rögzítik a lexikonok,

Székesi Ferenc de van amiről nem beszélnek, pedig a hatvanadik születésnapról szólva mindenképp erre kell figyelni: Markó Béla erdélyi magyar értelmiségi és erdélyi magyar személyiség. Ha úgy tetszik, a szó legklasszikusabb és legkonzervatívabb értelmében. Erdélyi magyar értelmiségi: azaz a magyar nyelv és kultúra, annak minden rezdülése elkíséri egész életét. De ugyanakkor nyitott marad nem csupán az erdélyi népek, hanem más népek kultúrája és annak majd minden áramlata iránt. Miközben mindvégig érzékeny saját erdélyi magyar népének minden rezdülésére és általában az emberi sokszínűsége, és ahol lehet, ahogyan lehet, ott és úgy próbál segíteni kisebb és nagyobb közösségeken vagy egyéneken, függetlenül a rangtól, életkortól és minden mástól, amellyel a könnyebb kezelhetőség kedvéért be szoktuk skatulyázni egymást. Voltaképpen azt folytatja, amit közeli vagy távoli értelmiségi elődei ezzel a szóval fogalmaztak meg: közszolgálat. És ebben a közszolgálatban vált Markó Béla olyan erdélyi magyar személyiséggé, akinek nem csupán neve, hanem szava van a kultúrában, a politikában, a közéletben, akinek a véleményét még akkor sem lehet megkerülni, ha saját döntése alapján lépett vissza a felszín mindennapi küzdelmeitől.

Hogyha bármilyen távolra is pillantunk vissza a történelembe, rögtön rájövünk, hogy az erdélyi magyaroknak minden korban megvoltak a maguk személyiségei; Trianon után, kisebbségi sorsban pedig még inkább szükség volt arra, hogy legyen akikre felnézni, legyen akikkel igazodni. Noha manapság látszólag megváltozott a világ, és különböző tisztségeket betöltő hivatalnokok vagy oly könnyedén magukat politikusnak nevező vagy nevezetető személyek jelennek meg és tűnnek el a közélet színpadáról, a kisebbségi létnek ez az alapvető parancsa mit sem változott: továbbra is nagy szükség van erdélyi magyar személyiségekre. Akiknek meg van a maguk szilárd meggyőződésen alapuló, máról-holnapra meg nem változtatható hitvallása, akik soha nem mondják a feketére azt hogy fehér, a fehérre pedig azt, hogy fekete, akik képesek nem csupán megragadni, hanem meg is fogalmazni, tovább is adni a korra jellemző gondolkodás lényegét, és akik az egyéni és csoportos érdekek kusza szövevényében is képesek egyetlen alapérdéket követni: az erdélyi magyarság jelenének és jövőjének, megmaradásának és itthon maradásának a legfontosabb érdekeit. Markó Béla a hetedik X-be lépve is ilyen értelmiségi és ilyen személyiség marad és csak azt lehet kívánni: mások is lépjenek a nyomába.

Román lapszemle

A sikertelen őszi érettségi után a diákok valósággal lerohanják a posztliceális képzést biztosító iskolákat, ahová diploma nélkül is felvételt nyernek. A kurzusok elvégzése után egészségügyi asszisztensek, gyógyszerészek vagy ideggyógyászok lehetnek, a hatóságok által elismert diplomával. (Adevărul) ► A szenátus tanügyi bizottsága elutasította Cezar Preda demokrata liberális képviselő azon törvényjavaslatát, amely az I-VIII osztályosok számára előírta volna az egyenruha bevezetését. (Curentul) ► A Demokrata Liberális Párt szerint a Szociál-Liberális Szövetség azt híresztelte, hogy a kormány megvonja a fűtéstámogatást, csak pánikot akar kelteni. A PDL tagjai tájékoztatják a lakosságot az új fűtéstámogatási rendszerről. (Evenimentul zilei)



Kovács Péter

Fotó: Tofán Levente

Romániai honatyák Európában

Románia 33 képviselővel rendelkezik az Európai Parlamentben, ami az össz-tagság 4,48 százalékát jelenti. Ezzel az ország a hetedik helyet foglalja el a 27 tagállam sorában.

Bogdán Tibor

► A Részvételi Demokrácia Európai Intézete, a Qvorum 2009 és 2011 júliusa közötti időszakot vizsgáló felmérése szerint Románia európai parlamenti küldöttsége hullámzó teljesítményt nyújtott.

Sógor – a ritka kivételek között

Így például 86,93 százalékos jelenlétel a 25. helyen áll, és ilyen tekintetben csak a 86,47 és a 86,03 százalékos összesítő Olaszország és Nagy-Britannia honatyái szerepelnek rosszabbul a román honatyáknál. A legszorgalmasabb honatyáknak az ausztriai, a luxemburgi és a finnországi küldöttségek tagjai bizonyultak, 95,01, továbbá 93,82, illetve 93,36 százalékos jelenlétel. A román európai parlamenti képviselők

azonban az idei esztendő első hat hónapjában lényegesen javítottak teljesítményükön: 89,43 százalékos jelenlétel sikerült a 16. helyre fel tornáznuk magukat.

Ami a román küldöttségekben képviselt pártok honatyáinak jelenlétét illeti, mandátumuk kezdetekor a Szociáldemokrata Párt és a Konzervatív Párt koalíciója vezetett, ám fokozatosan teret vesztett a jelenlétüket folyamatosan javító demokrata liberális honatyákkal szemben, akik az idei év első felében, 95 százalékkal az élhelyre kerültek. Az RMDSZ politikusai egyenletes teljesítményt nyújtottak, a plenáris ülések 90 százalékán vettek részt, és alig maradtak el a kezdeti, 69 százalékos jelenlétüket valamivel 90 százalék fölé javító nemzeti liberálisok mögött.

Az üléseken való részvétel szempontjából a Nagy-Ro-

mánia Párt Corneliu Vadim Tudor pártelnökből és Gigi Becaliból álló küldöttsége 45 százalék alatti teljesítményrel messze az utolsó helyet foglalja el.

A román honatyák közül csak igen kevesen vettek részt kivétel nélkül valamennyi ülésen. Ezért különösképpen örvendtes, hogy a ritka kivételek – a demokrata liberális Iosif Matula és Cezar Preda – között szerepel az RMDSZ – között szerepel az RMDSZ színíneit képviselő Sógor Csaba, de pártbeli kollégája, Winkler Gyula is 97 százalék körül mozog. Az RMDSZ európai parlamenti választási listájának első helyéről bekerült Tökés László viszont egyre kisebb hangsúlyt fordított a jelenlétre, míg mandátuma elején részvétele még megközelítette a 78 százalékot, az idei esztendő első felének végére ez az arány szám alig haladta meg a 75 százalékot.

Az államfő kisebbik lánya, a demokrata liberális képviselő sorába tartozó Elena Băscu ugyan 90 százalék alatti szintről indult mandátuma elején, mostanra azonban már 98 százalékos jelenlétet mondhat magáénak. A

legtöbbet – az ülések 26 százalékáról – a demokrata liberálisok politikusai közül Radu Niculescu hiányzott.

Beszédes románok

A Qvorum természetesen azt is megvizsgálta jelentésében, milyen tevékenységet folytattak az üléseken a romániai honatyák. Ennek során egyebek között az általuk szerkesztett jelentések, jelentés-kiegészítések, az Európai Bizottság és az Európa Tanács képviselőinek feltett kérdések, írásbeli nyilatkozataik, felszólalásaik, határozatjavaslatok számát vették figyelembe.

A román küldöttség ilyen tekintetben jól áll: tagjainak mindegyikére 0,82 jelentés jut, amellyel az ország a 11. helyet foglalja el; ezzel négy helyet javított 2009. júliusához képest. Mi több, a romániai küldöttség az írásos nyilatkozatok fejezeténél Ausztria és Litvánia után egyenesen a harmadik helyen áll 1,09 nyilatkozattal, a felszólalások esetében pedig az ötödik.

Pártokra lebontva a román küldöttségen belül a jelentés

számának tekintetében a szociáldemokrata honatyák vezetnek, tagonkénti 1,09, majd a nemzeti liberálisok következnek fejenként 1 jelentéssel, a demokrata liberálisok és az RMDSZ honatyáinak mindegyikére átlagosan 0,71 jelentés jut. A Nagy-Románia Párt az utolsó – nulla jelentéssel.

Az Európai Bizottsághoz és az Európa Tanácshoz intézett interpellációk számát illetően szintén a szociáldemokraták állnak az első helyen, átlagosan tagonkénti 38,91 kérdéssel, őket követik 23,93 interpellációval a demokrata liberálisok és az RMDSZ honatyái, a nemzeti liberálisok fejenként átlagosan 23,4, a Nagy-Románia Párt képviselői pedig 1,5 kérdést tettek fel. A felszólalások esetében is a szociáldemokraták az élhely, 106 hozzászólással, majd ugyancsak a demokrata liberális és RMDSZ-es honatyák következnek 102 felszólalással, a Nagy-Románia Párt itt végre már nem kullog, 6 hozzászólással előzi meg a 30 alkalommal megszólaló nemzeti liberálisokat.

Egyező és eltérő vélemények

Érdekesek a Qvorum megállapításai annak kapcsán is, hogy miként viszonyulnak a romániai képviselők más országbeli társaik véleményéhez a főbb kérdések esetében. Ezek szerint a román küldöttek leginkább a mezőgazdaság és a falufelújítás kérdéskörében alkottak különvéleményt a többi küldöttséghez képest. Hasonlóképpen gyakoriak voltak a nézeteltérések az ipar, a kutatás és az energetika területén is. Az európai néppárti frakcióban a román képviselők érdekes módon elsősorban magyarországi kollégáik támogatására számíthattak a legtöbb esetben (a mezőgazdasággal összefüggő egyes problémák kivételével), a legkevésbé pedig az olasz küldöttekkel egyezett meg a véleményük. A szocialista frakcióban a román honatyák a németekkel működtek együtt a legjobban, az ellenkező végletet a britek jelentették; a liberálisok csoportjában ugyancsak a német küldöttek bizonyultak a legjobb partnernek, míg a franciák a legrosszabbnak. ◀

9/11: veszélyhelyzet és óvatosság

Bár az amerikai hatóságok nem tudnak konkrét fenyegetésről, elővigyázatosságból az egész országban megszigorították a biztonsági intézkedéseket. Vasárnap lesz a szeptember 11-ei terrortámadások tizedik évfordulója.

Gy. Z.

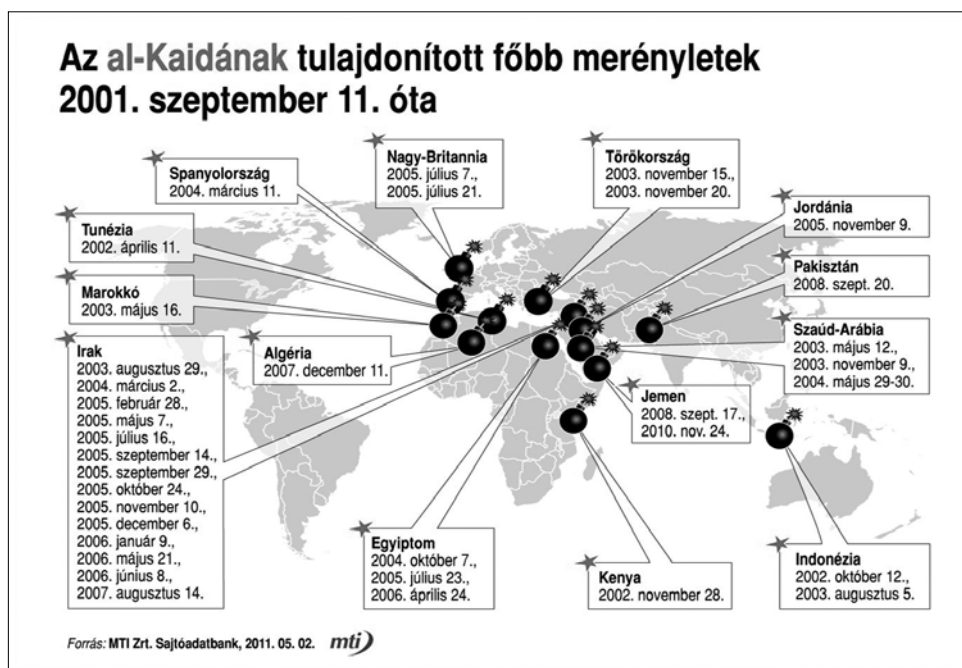
► Kisrepülőgépekre vonatkozó terrorfigyelmeztést adott ki az elmúlt hét végén az amerikai Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) és a belbiztonsági minisztérium. A hatóságok ugyan nem tudnak konkrét fenyegetésről, de elővigyázatosságból egész Amerikában szigorítják a biztonsági intézkedéseket. Az al-Kaida még az idén is tanulmányozta, hogyan követhet el repülőgéppel ismét terrortámadást. Az FBI szerint terroristák magángépeket bérelnének, és megraknák robbanószerrrel.

Osama készülődött

Tekintettel a 2001-ben elkövetett terrortámadások közelgő évfordulójára, az amerikai belbiztonsági minisztérium és az FBI munkatársai intenzív konzultációba kezdtek helyi rendvédelmi szervek képviselőivel a potenciális veszélyről. A hasonló megbeszélések rutinszerűvé váltak az elmúlt évtized során, de mint arra korábban Barack Obama elnök és Janet Napolitano belbiztonsági miniszter rámutatott: ha csekély is egy nagyobb terror-

akció valószínűsége, nem zárható ki, hogy egy-egy „magányos farkas” merénnyel próbálkozzék meg a kekre évforduló alkalmából. A szövetségi és a helyi biztonsági szervek között az információcsere már két hónapja megkezdődött, és elsősorban a terror csaknem három ezer áldozatára való megemlékezésre összpontosít.

Osama bin Laden likvidálása után olyan adatok kerültek elő a terroristavezér pakisztáni rejtékhelyéről, amelyek szerint 2010 februárjában azon törte a fejét, milyen merényleteket kellene végrehajtani 9/11 jubileumán. Amerikai biztonsági szakértők szerint ezek az elképzelések, amelyek elsősorban a vasúti hálózatra vonatkoznak, nem jutottak túl a tervező évfordulójára, az amerikai belbiztonsági minisztérium és az FBI munkatársai intenzív konzultációba kezdtek helyi rendvédelmi szervek képviselőivel a potenciális veszélyről. A hasonló megbeszélések rutinszerűvé váltak az elmúlt évtized során, de mint arra korábban Barack Obama elnök és Janet Napolitano belbiztonsági miniszter rámutatott: ha csekély is egy nagyobb terror-



ezelőtt megkezdte az egyeztetéseket 9/11 évfordulójával kapcsolatban. Stevens szerint ezek a konzultációk szeptember 11-ét követően is folytatódnak majd.

Fáradt Amerika

„Kockázat mindig van” – jelentette ki a CNN-nek minap adott interjújában Barack Obama. Az elnök szerint az amerikai biztonsági szolgálatok, amelyek folyamatosan figyelemmel kísérik az eseményeket, és elemzik az adatokat, az évforduló környékén a megszokottnál is nagyobb készültségben lesznek. Kérdésre válaszolva az elnök nem tudta határozottan kizárni egy nagyobb terrorcselekmény veszélyét, de ő is hangsúlyozta, hogy az

al-Kaida terrorszervezet az elmúlt években sikertelenül meggyengíteni.

Az Egyesült Államok amúgy „befáradt” a háborúba, és középtávon ez fogja meghatározni a nemzetközi válságokkal kapcsolatos, várhatóan sok esetben csak a háttérben nyújtott segítségre szorító amerikai szerepvállalást – áll a legnagyobb londoni politikai-stratégiai kutatóműhely kedden kiadott éves világlejelentésében. A Stratégiai Tanulmányok Nemzetközi Intézetének (IISS) 417 oldalas idejű helyzetértékelése, a Strategic Survey 2011 szerint az amerikai politikai köztudatban a „külföld” mára az „ingovány” szinonimájává vált, és most már a hazai terep kap elsőbbséget.

Vége a beavatkozásnak

Az átfogó elemzés szerint az Afganisztánnal kapcsolatos legutóbbi amerikai döntések is azt jelzik, hogy „vége az évtizedes amerikai intervenció politikának”. Az Egyesült Államok Líbia esetében is úgy döntött, hogy csak segíti az arab támogatással végrehajtott, alapjában véve európai hadműveleteket. Mindez „olyan korszak hajnalát jelzi”, amelyben az amerikai stratégiai gondolkodás központi elemévé a „regionális problémákra regionális megoldások” válnak. A vezető londoni kutatóműhely tanulmánya szerint bizonytalan, hogy a jövőben ki tölthet be nemzetközi vezető szerepet kulcsfontosságú

stratégiai ügyek felmerülése esetén. Az Egyesült Államok most már nem akar minden esetben az élre állni, a szövetségesek közül Európából pedig Franciaország és Nagy-Britannia sem. Az így kialakult környezetben nagyobb mozgástérhez jutnak saját céljaik megvalósítására „a lator államok”, azt pedig csak találgatni lehet, hogy pontosan kitől várható segítség – és az is milyen határfokú volna –, ha mindez már globális károkat kezd okozni.

Az évforduló természetesen az európai közvéleményt is foglalkoztatja. Ma valószínűleg lehetetlen volna a tíz évvel ezelőttihez hasonló, nagyszabású, bonyolult, magas fokú szervezetséget igénylő terrorcselekmény-sorozat végrehajtása – vélekedik Gilles de Kerchove, az EU terrorellenes koordinátora. Szerinte ma sokkal jobb a terror-elhárítási felkészültség szintje, mint volt tíz évvel ezelőtt. Az al-Kaida terrorszervezet nagyon meggyengült, de továbbra is komoly veszélyt jelentő terrorcsoportok működnek például Jemenben, a Szahel-övezetben, Afganisztánban, illetve Pakisztánban – jelentette ki. A koordinátor úgy véli: a tények azt bizonyítják, hogy az al-Kaida retorikája teljesen hatástalannak bizonyult a demokráciavágyat tükröző „arab tavasz” által érintett országokban. Hosszú távon az észak-afrikai országokban tapasztalható változások segíthetik a terrorizmus leküzdését. ◀

Lap-top

A nap címe. Nagyon jó eredmények az érettségén, Mircea Vasilescu, *Adevărul*

Magyarázat. Visszatérünk, s megmagyarázzuk, miért tekinthetők jónak...

Szépen hangzik, ám a rögválóság... Sepp Blatternek, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség elnökének Emil Boc azt mondta: belátja egy futballcsapat menedzselésének nehézségeit, hiszen neki csupán tizenhat minisztert kell irányítani, és mégis milyen nehéz őket egységben, „csapatban” tartani. (A *Curierul național*-ban olvastuk.) Még szerencse, hogy nem kell gölt rúgniuk Udrea asszonyéknak vagy a taccsvonalon kívül várakozniuk másoknak, amíg a bíró (igaz is, ki a játékvezető?) visszaengedi őket a pályára. És apropó, pálya: ilyen krumplicsaját a gall kakas (avagy az „afrikai változat”), ahogy Gigi Becali őket nevezte) még nem kukorékol. Remek volt nézni a jeleneteket, amikor a pálya lelassította a labdát és a játékosokat; az pedig, hogy Marcel Pavel képtelen volt rendesen előadni a nemzeti himnusz dallamát és szövegét, szintén a rossz pálya miatt volt!

Nem elég, hogy buták... A Részvételi Demokrácia Európai Intézete szerint az Európai Parlament legaktívabb, legkreatívabb és legbefolyásosabb román képviselői Marian Jean Marinescu (PDL), Adina Vălean (PNL) és Renate Weber (PNL). Ezzel szemben Corneliu Vadim Tudor és George Becali ott is csak szégyent hoznak szeretett hazájukra. Még jó, hogy a szavazók nem küldték oda népdalénekeket, pópákat és hasonlókat, mint a kis különbségű parlamentünkbe a kezdetekkor.

HIBAIGAZÍTÁS!!! Rettenetes elírás történt egyik tegnapi jegyzetünkben: Pilinszky János helyett Pilinszky László jelent meg! A szerző feltehetően felsorolás közben Nagy László nevével vonta össze (és törölte véletlenül a János és Nagy neveket). Szégyellheti magát, és verheti a fejét a falba a rovatszerkesztő és az olvasószerkesztő is a hiba miatt. Elnézést kérünk. Ilyenkor persze nem történik semmi különös, csak összeomlik a világ, gyorsan megfogadjuk, hogy soha többé le nem írunk semmit – aztán folytatjuk...

Minden napra egy mondat

„Vallás: a Remény és Félelem testvére, amely kifejezi az ismeretlen természetével szembeni teljes érdektelenséget.” Ambrose Gwinnett Bierce

Semmi sem meglepő

Olvasom erdélyi magyar napilapunk ős címeiben, hogy „meglepető eredményeket hozott az a kutatás, amely az erdélyi magyarok identitástudatát, a többséghez, valamint a magyarországi közösséghez való viszonyát vizsgálta.”

A cím láttán – mi tagadás – összeszorult a szívem. Szóval eljutottunk odáig, ahová, reméltem, néhány évig, évtizedig még nem érünk el. A gazdasági válság, a kettős állampolgárság lehetősége lám-lám oda vezetett, hogy újrafogalmazta státusát az erdélyi magyarság; egy része bizonyára a beolvadást, másik része a kivándorlást tartja elfogadható megoldásnak. Bizonyára fájdalmas lesz az eredmények értékelése, feldolgozása – gondoltam –, de újságírói kötelességem értesülni a veszedelemről, amelyet előrejelez a felmérés. Ezért tovább olvastam a cikket...

Kiderült, a kutatókat leginkább az lepte meg, hogy a megkérdezett erdélyi magyarok többsége nemcsak a román anyanyelvűektől, hanem a magyarországi közösségtől is elkülöníti magát. Otthonuk-

Ambrus Attila

Forradalom



Horváth István

Akik megérdemelték

SZELLEMLÉPÉZÉS

Fogalmazhatnák úgy is, hogy több mint egy évtizeddel a rendszerváltásnak becézett, szabadrablásos komédia után, a kapitalizmussal rokonított parlamenti demokrácia látszólag teljes dicsősége idején a magyar kultúrában, paradox módon, győzött a proletárdiktatúra, amely hosszú korszakaiban soha nem volt képes az igazán jelentős alkotókat és a magukat szellemi lényként definiáló befogadókat maga alá gyűrni. Igaz lenne, ha ezt mondanám, de mégsem egészen pontos: Magyarország ugyanis, kicsi ország lévén, soha nem volt önelvű, és most sem az; ki van szolgáltatva a hatalmas világáramlatoknak mind gazdaságilag, mint politikailag, mind szellemileg; a kulturális proletárdiktatúrát nem a kommunizmus vezette be nálunk végül, hanem a világpapizmus.

Kertész Imre Nobel-díját, a díjat messzemenően megérdemlő alkotón kívül, olyan magyar politikai rendszer is kapta, amelyet a díjat odaítélő nemzetközi – nyugati – közösség ebben a pillanatban éppen – átmenetileg – elfogad.

Hiába voltak nekünk hatalmas alkotóink korábban: Ady, Babits, Kosztolányi, József Attila, Krúdy, Radnóti vagy Móricz Zsigmond, nem részesülhettek az őket méltán megillető díjból, mert a nyugatiak vagy az Osztrák–Magyar Monarchiát, vagy a Horthy-rendszert semmiképp sem akarták elismerésben részesíteni; azt is mondhatnám, hogy ahol lehetett, büntették. És nem akarták elismerésben részesíteni az ötvenhatos, a Nyugat által példászerűen cserbenhagyott magyar szabadságharcot leverő Kádár-rendszert sem, következésképpen a bevezetőben említett nagy-nagy alkotók sem kaphattak Nobel-díjat.

Spiró György: *A Szellem*, 2002

Elméletileg

Szeptember egyik legnagyobb globálpolitikai hoppja a palesztin állam létrejöttére vonatkozó szavazás, s kérdés, hogy tiszteletben lesznek-e tartva a kellő árnyalatok egy állam létrejöttének kinyilatkoztatása és egy új állam létrehozása között. A palesztinoknak mindenek felett joguk van nemzetként fellépni, azon egyszerű oknál fogva, hogy nemzetnek tekintik magukat, s a nációformáláshoz a történelmi feltételeik sem hiányoznak. Az Egyesült Nemzetek Szövetségének krédója, hogy minden nemzetnek joga van államhoz, országhoz, s hogy ennek az alukulatnak helye van az ENSZ-en belül vagy a globúszon. A voks tehát elméletileg nem kellene hogy problémákba ütközzön.

Az egyik fő akadályt leginkább maguk a palesztinok gördítik önmaguk elé: a Hamász, illetve Fatah által meghatározott tömegeket ugyanis nehéz egy nációként elképzelni.

A Fatah a Ciszjordán területek ura, és – Izrael iránti tárgyalóképesége, mérséklete, valamint szekularista beállítottsága miatt – egy, a Nyugat által is jobban aggregált képződmény, de eredetét illetően gyenge lábakon áll. Mindent el lehet mondani, de azt nem, hogy az idej arab tavasz-nyár-ősz kedvezett volna a múlt század hatvanas, hetvenes éveit meghatározó pánarab törekvéseknek. (Elég a nasszeri ötleteket folytató Mubarak-rezsim bukására, az Asszad-államstruktúra ingadozására, vagy a már nem Kadhafi által fémjelzett Libiára gondolni.) A gázaura-Hamász ezzel ellentétben egy mindig megújuló iszlámista mozgalom tömegbázisának tekintik a palesztinokat, s a jövő államában a Hamász játszaná a folyamatos intifáda-gyúerőt. A Fatah erőt jelent, de egy agkori elgyengülésben szenvedőt, amely épp önfenntartóan védekezik – a Hamász viszont sokkal „trendibb” törekvéseket, amelyek offenzív jellegükkel régióuralomra törekednek.

Egy dolog állítható tehát bizonyossággal: egyik frakció sem mondhatja magáról, hogy minden egyes palesztint képvisel, ez viszont ellentmond (szintén elméletice) az egységes nemzet követelményeinek. Az arab világ forrongása miatt is, a szomszédoknak, már ha van idejük erre koncentrálni az aktuális gondok mellett, mindenképpen az Abbász képződménye jelentene nyugalmas partnerséget, az Irán- és Szíriabarát Hamásszal szemben, amelyhez minden esetben hozzá kell számítani a másik régiós bajkeverőt, a libanoni Hezbollahot.



Ady András

Ebben a konstellációban alig esett szó az új államban érdekelt másik félről, Izraelről. Mi lesz a helyzet vele? Tényleg mi, hiszen durván egyszerűsítve, Tel-Aviv helyett az ENSZ fog dönteni, s mint ismeretes ők nem tartják kósernek a helyettük hozott végzéseket.

ként a legtöbben Erdélyt nevezték meg, Románia csupán ennek a régióknak a kiterjesztése. Ennek ellenére azonban sokan az erdélyi magyarok közül úgy gondolják, hogy a kisebbség az ország lakosságának szerves és egyenrangú része.

Hát kérem, ez legalább akkora meglepetést okozhat egy valamire való társadalomkutatóknak, mint a biológusnak, aki rájön, hogy a tehén nem hímnős, hanem emlős állat, és a borjút táplálja azzal a tejjel, amelyet mi a tégladobozokból töltünk ki a reggelinél.

Mert milyen identitása legyen egy erdélyinek, ha nem transzilván? Katalán? Bácskai? Matyó? Macsó? Netán rommagyar? Szenczi-csics felfedezésként találja a lap, hogy „tudati szinten erősödik a regionalitás, valamint egy sajátos erdélyi magyar identitás van kialakulóban.” Félretéve azt, hogy az erdélyi magyar értelmiség egy részénél, amikor ír, sajátos és sajnálatos germanizmus van viszszaalakulóban, hadd kockáztassam meg, hogy tévednek a társadalomkutatók. A sajátos erdélyi tudat nem most alakul ki. Transzilvanista volt Kós Károly, Tamási

Az erdélyi magyarok többségének fontosak ezek az értékek: a család, a műveltség, a hit.

Áron, Áprily Lajos és később a Budapesten alkotó, de Brassóba, Erdélybe mindvégig visszavágyó Sánta Ferenc is.

A sajátos erdélyi tudat tehát csak erősödhet. Erősödik annak eredményeként, hogy az erdélyi magyarok identitástudatában a

kultúrmentzeti kötődés mellett az állampolgári hovatartozás is fontos szerepet kap. A többség számára nem jelent problémát a ket-tősség, és a megkérdészetek közül csak kevesen tartják

úgy, hogy hátrányokkal jár magyarnak lenni Romániában.

De erősödik amiatt is, hogy a magyarországi magyarok jelentős hányadának lekezelő magatartását nem tűri el az erdélyi magyar, aki húsz éve gyógyíthatja nyugat-magyarországi betegeit, máig „a román orvos” maradt. Az erdélyi magyar életforma és a magyarországi létforma között lényegi különbségek vannak, amelyet nem kell letagadni, netán szégyenleni. Az erdélyi magyarság fennmaradása – bármennyire is közhelyes – a család-iskola-templom háromszögletében vált lehetségessé.

A felmérésből az is kiderül, hogy az erdélyi

magyarok többségének fontosak ezek a konzervatív tartott értékek: a család, a műveltség, a hit. (Ezt az eredményt kommentálva egy másik erdélyi magyar lap újságírója elcsodálkozik azon, hogy bár az erdélyiek a leginkább templombajárok, ezzel szemben kevésbé hisznek a reinkarnációban. Én meg azon csodálkozom, hogy olyan félműveltek mondhatnak ítéletet ma lapjainkban a hit kérdéséről, akiknek fogalmuk sincs arról, hogy a kereszténység és a reinkarnáció annyira egyeztethető össze mint a fagylalt és a grillezés...) A felmérésből kiderül a magyarországi életében a legkevésbé fontos a hit, amely az erdélyi magyarok életében még a románokénál is fontosabb. Ez szintén a hitét veszített magyarországi azonosság tudattól elkülönítő tényező!

Számomra semmi sem meglepő a felmérés tapasztalatai közül. Ellenkezőleg: természetes eredménye az elmúlt éveknek. S ami a legfontosabb: tíz százaléknál is kisebb azoknak az erdélyi magyaroknak az aránya, akiknél konfliktushelyzetet teremt a kisebbségi magyarságtudatnak a román állampolgársággal való egyeztetése.

Talán megmaradhat az erdélyi magyarság! Meglepető lenne?

Röviden

Romló versenyképesség

Tavalyi helyezéshöz képest idén tíz fokozattal romlott Románia a versenyképesség szempontjából – derült ki a Világgaazdasági Fórum által készített felmérésből. A vizsgált 142 állam rangsorában Bukarest most a 77. helyet foglalja el, az uniós országok között csupán Görögországot előzve meg. A globális versenyképesség bajnoka az előző két évhez hasonlóan ismét Svájc lett.

Indul a „Kogălniceanu”

Holnap indul az RMDSZ által kezdeményezett Kogălniceanu kormányprogram, amely a romániai mikro-, kis- és középvállalkozások fejlesztését hivatott ösztönözni, állami támogatású hitelkonstrukción keresztül. A program a legalább két éve működő vállalkozásokat juttatja olyan kis összegű kölcsönökhöz, melyekkel első-sorban likviditási problémáikat kezelhetik.

„Zöld” energiadrágulás

Tíz százalékkal nőhetnek jövő évtől az energiaárak Romániában amiatt, hogy egyre több szélenergia-termelő egységet helyeznek működésbe, amelyek üzemeltetése köztudottan drágább a hagyományos energiaforrásokénál – jelentette ki Nagy-Bege Zoltán, az Országos Energiaügynökség energiahatékonyságért felelős szakosztályának vezérigazgatója.

Irakba tart a Romgaz

Közel ötven más céggel együtt a Romgazt is beválasztotta az iraki kormány azon vállalkozások körébe, amelyek indulhatnak a közel-keleti ország kőolaj- és földgáztartalékainak kiaknázására kiírt liciten – írta a *Mediafax* vállalkozásközel információkra hivatkozva.

Alkotmányos segítség

A német kormány megkönynyebbüléssel fogadta az alkotmánybírók szerdai határozatát, amely – a korábbi aggodalmak ellenére – nem nyilvánította alkotmányellenesnek a tavaly elfogadott görög-, illetve euróövezeti mentőcsomagot. Az esetleges bírósági elutasítás kiszámíthatatlan politikai, illetve pénzügyi lavinát indíthatott volna el egész Európában.

Engedett az ENI

Csökkent az olasz ENI része a Déli Áramlat gázvezetékben, miután a Gazprom megállapodott az olasz vállalattal. A megegyezés értelmében Moszkváé 50 százaléka, az ENI része pedig 20 százalékra csökkent, miután korábbi részéből 15-15 százaléka a francia EDF-hez, illetve a német Wintershall-hoz kerül – írta tegnap a *Kommersant* című orosz üzleti lapra hivatkozva az *MTI*.

Szigorúan ellenőrzött hitelek

A Román Nemzeti Bank korlátozná az amúgy is „halott” hitelpiacot

Sz. Zs.

Bár a hivatalos állásfoglalás még nem készült el, máris vitát váltott ki a Román Nemzeti Bank (BNR) azon szabálytervezete, amellyel a pénzintézetek számára jelentősen szigorítanák a lakossági hitelnyújtás feltételeit. Így például fogyasztási javakra maximum ötéves futamidőre adható majd kölcsön (a jelenlegi 20 éves lefutás helyett), amelyre ráadásul az ügyfelektől 133 százalékos kezességet követelnek meg – áll a *Mediafax* által már nyár elején, a jegybank honlapján pedig most közzétett dokumentumban. Újítást jelentene még az, hogy a záloggal rendelkező fogyasztási hitelek esetében semmi sem különbözteti majd meg a zálog nélküli fogyasztási kölcsönöktől, illetve az, hogy a bankokat szerződéskötéskor még komolyabb vészforgatókönyvek készítésére köteleznék.

A készülő szabály legvitatottabb pontja azonban a lejben, illetve valutában felvett ingatlanhitelek közötti óriási különbségtétel. Eszerint azok, akik ingatlanvásárlási céllal lejt kölcsönözni, 15 százalékos önrészt kell felmutatniuk, szemben azokkal, akik valutában adósodnának el: számukra 30 százaléka lenne a kötelező önrész.

Merő óvatosságból

A bankárok bíznak abban, hogy a szigorítások még ár-



A jegybank közelébe, hogy ingünk is rá ne menjen a hitelre

Hitelek – milliárdos magasságban

Július végi adatok szerint a romániai pénzintézeteknek összesen 137,7 milliárd lejnek megfelelő valuta-, illetve 80,1 milliárd lejhitel volt kihelyezve – eszerint a deviza alapú kölcsönök aránya 72-szer nagyobb volt a lej-kölcsönöknél. A valutakölcsönökből 67,7 milliárd lejnek megfelelő összeg volt a lakosságnál, amelyből 37,5 milliárd lejt nyitott fogyasztási hitelek, 28,9 milliárdnyit pedig ingatlanhitelek tettek ki. A lejben felvett kölcsönöknek azonban már sokkal nagyobb arányát fordítja fogyasztási cikkek vásárlására a lakosság: a kihelyezett 35,4 milliárd lejből 26,2 milliárdot áldoztak erre a célra. (*Ziarul Financiar*)

Dagadó feketelista

Romániában az év első hét hónapjában 10,8 milliárd lejt tett ki a problémás – legalább egy napos késést szenvedett – valutahitelek összege, amely az összes devizakölcsön 7,53 százalékát jelenti. A hátralékos lej-kölcsönök is ehhez hasonló magasságba, 8,9 milliárd lejre emelkedtek.

nyalhatóak, habár hivatalosan egyelőre alig foglaltak állást az ügyben. A „nyilatkozatstopot” tegnap a Volksbank alelnöke, Lucian Cojocaru törte meg, aki a *Mediafax*-nak úgy fogalmazott: a jegybanki tervezet szabályozása elővigyázatos-sági szempontból korrekt, bár a bankokra nézve semleges hatással lesz – mivel a hitelpiac „amúgy is halott” – a potenciális klienseket azonban fel fogja háborítani.

A körvonalazódó szigorítás egész sor változáson eshet át, miután a Romániában jelenlevő pénzintézetek már jelezték, dolgoznak a módosítási indítványokon – írta banki információkra hivatkozva a *HotNews.ro*. A portálnak nyilatkozva Radu Ghețea, a Román Bankszövetség elnöke mindössze annyit árult el, hogy az ügyben már egy éve húzódnak a tárgyalások a jegybankkal. A szakember szerint a BNR részéről nem annyira a valutahitelezés adminisztratív feltételeinek megnehezítéséről van szó, mint inkább „óvatosságról”. A BNR név nélkül nyilatkozó illetékesei viszont csupán annyit erősítettek meg, hogy a „hitelszigor” nem érinti majd a vállalkozásokat.

Míg a tervezet ellenzői azzal érvelnek: az ügyfeleknek nem lehet előírni, hogy milyen pénznemben kívánnak eladósodni, pénzügyi szakemberek úgy látják, ezzel az intézkedéssel nem lehet megoldani az országra jellemző túlzott eladósodás és körbetartozás problémáját.

Már rég késő?

Az elemzők szerint a tervezett devizahitelezési szigorítások két éves késésben vannak, miután – emlékeztetnek – a fejlett európai országok, mint például Németország, Franciaország, Svájc, Ausztria már évekkorábban bevezették a saját pénznemüket védő hitelpiaci restriktívokat.

Radu Golban gazdasági elemző, politológus és jogász a *HotNews.ro* honlapon megjelent írásában arra is rámutat, hogy a lejhitelre való szoktatás ezen módja nem egészen „hiteles” olyan körülmények között, amikor a fogyasztási cikkek, a szolgáltatások, sőt, az ingatlanpiac árainak zöme euróban – vagy legalábbis az ahhoz igazított árfolyamon – van megadva. ◀

Szóló szőlő, mosolygó szüret

Sike Lajos

Minthogy a szőlő minden más gyümölcsnél jobban szereti a napfényt, a meleget, a szokásosnál szárazabb nyárnak és vele a kevesebb kártevőnek köszönhetően gazdag szüret vár a gazdáknak Erdély-szerte. A korai fajták többfelé már puttonyba, kosárba kerültek – akárcsak Avasújváros környékén.

„A zalagyöngye kivételesen jól sikerült idén, a must cukorfoka eléri a 21 százalékot, így nincs miért tovább várni – mondta el lapunknak Ludróczki Sándor, az avasújvárosi Bakator Hegyközség elnöke, aki megkeresésünkkor szüretelt. – A többivel viszont nem sietünk, még várunk egy-két hetet, legalább jut idő, hogy mindent jól előkészítsünk.” A szakember fontosnak tartja a hordók alapos kimosását – először forró, aztán többször is hideg vízzel – mivel, mint mondja, nincs kellemetlenebb ital, mint a hordóízű bor.

„Ilyenkor nem kéne szem ki a hordót, ellenben a mustba tesztek egy kis kénport,

száz literhez egy kiskanállal. Ahol csak lehetőség van rá, bogyózzuk le a szőlőt, mert a bedarált kocsi rontja a bor minőségét” – tanácsolta Ludróczki.

Leihér Géza, az ismert krasznabéltkei borász és szőlőgazda más tanácsokat is ad az *ÜMSZ* olvasóinak, például azt, hogy ne szedjék a termést műanyagzsákba és főleg ne hagyják sokáig benne, mert befülled és sokat romlik a minősége. „Ha igazán jó bort akarunk, akkor a tiszta edény mellett arra is vigyázzunk, hogy ne kutyuljunk mindent össze, vagyis fajta szerint válogassuk a szőlőt, már amennyire a mennyiség megengedi, hogy többféle bort érleljünk” – fogalmazott, hozzátéve, a mostani kiváló minőség erre ritka alkalmat kínál. Leihér gazda attól is óv, hogy túl gyorsan kiforrjon a bor, szerinte a lassú forrás jobban kiadja az ízeket, a zamatokat – erre pedig a 13-14 fokos pinchehőmérséklet tartja megfelelőnek.

Egy tapasztalt színérváraljai kertész, Menyhárt Zsuzsanna viszont arra int,



Nótás kedvre deríti a gazdákat, ha olyan jó szőlőtermés levét kell hordóba szűrni, mint amilyen az idei

hogy, ha visszatér a jó idő, hagyjuk még tőkén, huzalon a szőlőt, mert az elmúlt napokban kapott eső duzzasztotta a szemeket, több lesz a must, zamatosabb a bor. Szerinte ha egy kicsit is odafigyelünk, olyan bakatort, kabernetet, otellót, muskotályt, cerszegi fűszert készíthetünk, hogy párját ritkítja. ◀

Tele pince a Cotnarinál is

Több mint 12 millió kiló szőlőtermésre számít az idén a Cotnari, a hazai borászat egyik legfontosabb szereplője – ami azt jelenti, hogy az idei szüret 50 százalékkal haladna meg a tavalyi 8 millió kilogrammos szőlőhozamot. A borpalackozó cég képviselőinek elmondása szerint a 2011-es év az eladások szempontjából is sikeresnek ígérkezik, mert a tavalyihoz képest 6 százalékos növekedés körvonalazódik. A pozitív tendencia az italexport növekedésében is megfigyelhető. (*Ziarul Financiar*)

Korgó gyomrú kisdíákok

**Antal Erika, Kovács Zsolt,
Baloga-Tamás Erika**

► Koplalni fog jövő héttől számtalan erdélyi diák, ha szüleik nem gondoskodnak az uzsonnájukról: nem várja őket az évek óta megszokott ingyen tej és kifli az iskolapadon. Ennek oka, hogy több megyében vagy településen a helyhatóságok késvé vagy egyáltalán nem írtak ki közbeszerzési eljárást az ételkészítésre, pedig a kormány már év elején kiutalta a szükséges pénzeszközöket. Akad olyan megye is, ahol közbeszerzési eljárás megfellebbezése miatt maradnak le az iskolák a tej-kifli-programról.

Maros megye: három hét csúszás

Ez történik Maros megyében, ahol előreláthatóan hetekig nem jut ingyen tej és kifli a diákoknak, mert a közbeszerzési eljárásban résztvevő cégek egyiké megővta az eredményt. Szabó Árpádtól, a megyei tanács alelnökétől megtudtuk, tanévkezdéskor, azaz hétfőn kellett volna véglegesíteni a kiírás eredményét, de ezt éppen a tegnapi fellebbezte meg a Freeland cég. „A fellebbezés elbírálása legkevesebb húsz nap, csak azután dől el, hogy jogos volt-e, vagy sem, újabb versenytárgyalást kell-e hirdetnünk, vagy sem” – mondta Szabó.

Maros megyében a tej-kifli programot nem a helyhatóságok, hanem a megyei önkormányzat bonyolítja le. Tavaly történt kísérlet arra, hogy a helyi önkormányzatokra bizzák a feladatot, ám ez nem járt sikerrel. Szabó Árpád szerint a polgármesterek túl bonyolultnak, nehéz-

kesnek, szinte megvalósíthatatlannak tartották a program lebonyolításának körülményeit. „Túl sok az előírás, a szabály, túl sok mindennek kell elegendő tenni, ezért alig akadt olyan település, amely elvállalta volna a feladatot” – fogalmazott az alelnök. Pedig Szabó Árpád szerint az önkormányzat ezzel pénzhez jutna, akárcsak a helyi vállalkozók is.

Bihar megye: bábák közt a gyermek

Bihar megyében már februárban eldöntötte a megyei tanács, hogy a helyi önkormányzatokra bizza a program lebonyolítását. A települések többség ezt vállalta is, kivéve a megyeszékhelyt, Nagyváradot. „A nagyváradi önkormányzat közölte, hogy nem vállalja a közbeszerzési eljárás megszervezését. Pedig a beszerzéshez szükséges pénzt is biztosította a megyei tanács” – mondta lapunknak Szabó Ödön megyei tanácsos. Tájékoztatása szerint a megyei testület azért utalta a helyhatóságok hatáskörébe a program lebonyolítását, mert az iskolák többségét is a helyi önkormányzatok adminisztrálják.

Delorean Gyula helyi tanácsostól megtudtuk: a nagyváradi önkormányzat Ilie Bolojan polgármester javaslatára szavazta le a feladatátvállalását. Az előjáró arra hivatkozott, hogy a megyei tanács kilenc éve szervezi a programot, és megvan hozzá az apparátusa. Azzal is érvelt, hogy a tej-kifli-program populista fogás, ami helyett inkább a rászoruló gyerekek szüleinek kellene pénzt adni. „Ezt én személyesen butaságnak tartom, mert a helyi tanácsnak is megvan a szük-



A diákok nagy része rendszeresen elfogyasztja a kiflit Fotó: Mediafax

séges apparátusa. És lehet, hogy nem minden gyerek szorul rá az ingyen kiflire, de Nagyváradon akad bőven iskolás, aki örülne neki” – magyarázta a tanácsos. Delorean Gyula nem tudott választ adni arra a kérdésünkre, mi az esélye annak, hogy a megyeszékhely iskolásai is megkapják az ingyen uzsonnát. Lapzártánkig sem Ilie Bolojan, sem Bíró Rozália alpolgármestert nem tudtuk elérni.

Hargita megye: decentralizáltak

Hargita megyében már harmadik éve helyi termelőktől származó tejet és kiflit fogyaszt tízóraira a kisiskolások zöme. „A Hargita Megyei Tanács által kitűzött célt, mely szerint évről évre arra kérjük a megyebeli önkormányzatokat, hogy a lehetőségekhez mérten helyi

termelőkkel kössenek szerződést, nagyjából minden évben sikerült teljesíteni, reméljük, hogy ez idén sem lesz másként” – mondta lapunknak Borboly Csaba megyei tanácselnök. Tájékoztatása szerint a megyei tanács március közepén az összes önkormányzathoz levelet juttatott el, amelyben arra kérte a település vezetőit, hogy lehetőség szerint a közbeszerzési eljárások során a helyi termelőket részesítsék előnyben. „Két oka is van a program decentralizálásának: egyrészt a gyerekek asztalára kerülő termékek minősége, másrészt a helyi termelők felkarolás” – magyarázta Borboly.

Háromszék: mindenhol megoldva

A hétfői iskolakezdéskor várhatóan minden háromszéki diák kap iskolatejet és kiflit – mondta el lapunk érdeklődésére Henning László. A Kovászna megyei tanács alelnökének tájékoztatása szerint idén a megyei önkormányzat csak az iskolatej beszerzését vállalta, erre már megszervezték a versenytárgyalást, és meg is kötötték a szerződést a Dorna céggel. Ugyanakkor úgy határoztak, hogy az iskolakiflit minden település önkormányzata maga szerzi be. Ezzel az intézkedéssel egyrészt közelebb hozták a döntést a helyi önkormányzatokhoz, másrészt segítik a helyi pékségeket, hiszen a nagy cégek nem érdeklődnek ilyen licitek iránt, mivel kis mennyiséget tudnak értékesíteni. „Az intézkedés révén a diákok is nyernek, hiszen az eddiginél frissebb, minőségibb kiflit kapnak” – magyarázta Henning László. Kérdésünkre elmondta: a kiflik ára nem tér el jelentősen településenként, hiszen a versenytárgyalás szabályozójában meghatározták a péktermék maximális árát, így mindenhol valamivel az alatt szerzik be a diákok. ◀

Röviden

Orvosnál, csak ha fáj

A romániaiak több mint fele, 58 százaléka nem megy el évente a szűrővizsgálatokra, csak akkor fordul orvoshoz, ha már egészségügyi panaszai vannak – derül ki az IMAS felméréséből. A válszadók 45 százaléka mondta, hogy nem volt szűrővizsgálaton az utóbbi két évben, míg 6 százaléka közölte, hogy soha életében nem vette igénybe ezt az orvosi szolgáltatást. A bukarestiek vigyáznak legjobban az egészségükre, 55 százaléka évente kivizsgálja magát, míg a vidékiek esetében ez az arány nem haladja meg a 42 százalékot.

Vasutassztrájk?

Sztrájjal fenyegetőznek a vasutasok, amiért a kormány öt nappal csökkenti a heti munkaidőjüket. Gheorghe Frătică, a vasúti szakszervezet elnöke szerint az intézkedés 20 százalékos fizetéscsökkenést jelent. „A Román Vasúttársaság vezetősége azt állítja, nem tudnak beilleszkedni a 2011-es fizetési keretbe, nem elég a pénz az év végéig. Semmilyen újabb csökkentést nem fogadunk el” – mondta a szakszervezeti vezető.

Pánikgomb az iskolákban

Az idei tanévkezdésre már valamennyi kolozsvári iskolában működőképes lesz az úgynevezett pánikgomb, amelynek jelzése egy-két másodpercen belül eljut a rendőrség valamely diszpécserirodájába – közölte Sorin Apostu. Kolozsvár polgármestere elmondta: a pánikgomb GPRS-rendszerrel működik, 24 órán keresztül, akkor is, ha esetleg megszünik az áramszolgáltatás.

Biztosító: Ritli koordinál

ÚMSZ

► Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (CNAS) tevékenységi tervét, évi pénzügyi jelentését, kiadásait és jogszabályjavaslatait ezentúl az egészségügyi minisztériumnak is jóvá kell hagynia – írja elő a kormány által tegnapi elfogadott sürgősségi rendelet, amely a szaktárca és a biztosító jogi viszonyát szabályozza. Mint ismert, korábban a CNAS autonóm intézmény volt, a miniszternek nem volt joga beleszólni a költségvetésébe és rendelkezéseibe. Ritli László egészségügyi miniszter tegnapi tájékoztatása szerint ezentúl a szaktárca ellenőrizheti a gyógyszerekre kiírt közbeszerzési eljárásokat, a tárcavezető részt vehet a biztosító vezetőtanácsának ülésein. A rendelet értelmében a biztosító továbbra is főhatalalványozó marad. ◀

Pótérettségi: maradt a gyenge átlag

Híresszefoglaló

► Nem módosultak jelentősen az óvások elbírálása után az őszi pótérettségi eredményei. Hargita megyében például mindössze egyetlen diákkal szaporodott a sikeresen vizsgázók listája a dolgozatok újrajávítása után – tudtuk meg Bartolf Hedvig tanfelügyelőtől. Tájékoztatása szerint vasárnap estig 159 diák fellebbezte meg a jegyeit, 104 dolgozat esetében az újrajávítás után sem módosult a korábban adott osztályzat. A fennmaradó 55 dolgozat jegye módosult ugyan, de mindössze kilenc diáknál játszott döntő szerepet az újraosztályozás, azaz megkapták az átmenő vagy annál nagyobb minősítést. „Ezzel szemben nyolc diák öngólt rúgott” – fogalmazott Bartolf, hisz az addig átmenő ötös, vagy annál nagyobb jegye az újrajávítást követően kisebb lett, így

megbukott a pótérettségien. Mint ismert, a Hargita megyei diákok az országos átlagnál – tizenhat százalék – is gyengébb eredményeket értek el a pótérettségien, mindössze 12,2 százalékuknak sikerülték a vizsgáik.

A fellebbezések elbírálása után további hét háromszéki pótérettségiző diák szerzett diplomát – mondta el lapunknak Farkas Csaba. A Kovászna megyei érettségi megszervezéséért felelős tanfelügyelő szerint némileg módosult a pótérettségi eredménye, hiszen eredetileg 18,69 százalékos volt az átmenési arány, ami a fellebbezések után 18,80 százalékra változott. Ez az arány viszont így is az eddigi legrosszabbnak mondható, hiszen az őszi megmérettetésre 1120-an iratkoztak fel, 157-en nem jelentek meg, és mindössze 181-en szereztek meg az érettségi oklevelet. Keresztély Irma Kovászna



Az óvások nem módosították jelentősen a pótérettségiző diákok átmenési arányát Fotó: ÚMSZ

megyei főtanfelügyelő családja elmondása szerint legalább 30 százalékos átmenési arányra számított.

Az oktatási tárca egyébként a pótérettségi-eredmények felülvizsgálatára készül

a Mehedinți megyében, ahol az ország legmagasabb átmenési arányát jegyezték. A megyében vizsgázó diákok 52,9 százaléka sikeresen érettségizett, míg országos szinten ez az arány 16,06 százalék.

„Úgy tudom, hogy a tanárok felkészítőket tartottak az őszi vizsgaidőszak előtt, ennek ellenére a minisztérium kivizsgálja a történeteket” – mondta Daniel Funeriu oktatási miniszter. ◀

Röviden

Néptáncalálkozó
Bogdándon

Mintegy tizenöt-husz együtttest várnak vasárnap Bogdándra, a 21. Nemzeti-ségi Néptáncalálkozóra. A találkozót a Szatmár megye szilágysági részein lévő hagyományörző község egykori kultúrigazgatója, Sipos László kezdeményezte, ennek elismeréseként a rendezvény a rávaló emlékezésével, a Sipos nevével viselő tájháznál kezdődik. Ezt követően a település központjában felállított színpadon több órán át ropják a táncot – a híres helybeli Rozsmalint tánc-csoport mellett többek között a magyarremetei, a várfalvai, zilahi, selymesilovsai, sámsoni, doma-hídi, csanálói, nagykarolyi magyar táncosok. A határon túliakat egy kárpátaljai együttes képviseli.

Szerepcserék Stohl
börtönbüntetéséért

A Nemzeti Színház nyolc előadásában veszik át a börtönbüntetésre ítélt Stohl András szerepét kollégái, az *Úri muri* című darabot pedig egyelőre nem tűzi műsorra a színház. Amint arról lapunkban beszámoltunk, Stohl András kedden ítélte jogerősen tíz hónap letöltendő börtönbüntetésre a Pest Megyei Bíróság; az ittas vezetés miatt elítélt színész-műsorvezető csak a büntetés felének letöltése után helyezhető feltételesen szabadlábra. A Nemzeti Színház már az ítélethirdetést követően jelezte: tudomásul veszik a színész ügyében hozott jogerős bírósági ítéletet, és meghozzák a színház zökkenőmentes működéséhez szükséges változtatásokat.

Fotók a vízbefúlásról

Szávai Géza fotókiállítása és könyvbemutatója Brassóban

Bartha Réka

„Egy négyszáz éves történet megírása nem lehetséges, de szükséges” – jelentette ki Szávai Géza Budapestén élő erdélyi magyar író tegnap a brassói Szépművészeti Múzeumban, ahol *Székely Jeruzsálem* című esszéregénye képanyagát mutatta be *Hidak a toleranciáért* címen. Szávainak a bözödújfalusi „székely zsidókról” írt könyve egy négyszáz éves identitás pusztulását taglalja, azt a folyamatot, amely a második világháborús deportálásokkal kezdődött és a Ceausescu-rezsim idején Bözödújfalun elárastásával ért véget. A *Székely Jeruzsálem* képeit láthatta már a közönség Budapestén, Frankfurtban és Bécsben, Brassó után pedig (ahol szombatig lehet megtekinteni) Brüsszelben kerülnek bemutatásra.

„Befejezetlen”
esszéregény

A *Székely Jeruzsálem* a magyar mellett román és francia nyelven is olvasható, a szerző szerint azonban – brassói szemszögből – műve csupán akkor lesz „befejezetlen”, amikor német nyelvű fordítása is elkészül. A fotókiállítás ötlete Bartha Árpád képzőművészettől, a Szépművészeti Múzeum igazgatójától származott, aki a tárlatnyitón elmondta: a kiállított felvételek nem csupán kordokumentumok, hanem „művészi, lelki fotók” is, amelyek jelképes módon éppen a többnemzetiségű Brassóban kerültek kiállításra. Ioan Bogdan Lefter irodalomkritikus a brassói eseményen azt



Szávai Ilona (balra), Szávai Géza felesége, a Székely Jeruzsálem kiadója is jelen volt Brassóban

hangsúlyozta, a tragikus, megejtő és jobbára ismeretlen bözödújfalusi történet fotóit egy olyan dokumentarista tárta a nyilvánosság elé, aki könyvében a vallásos, nemzeti és kulturális tolerancia mellett emelt hangot történetírói, újságírói és szépírói szempontból egyaránt hiteles alkotásában.

Markó: felvállalni
a választott identitást

„Ezek a fotók azt tanúsítják, hogy nemcsak embereket, hanem épületeket, kultúrákat is fulladásos halálra ítélt egy diktatórikus rendszer” – méltatta Markó Béla miniszterelnök-helyettes annak a szerzőnek a fotóit, akihez négy évtizedes barátság fűzi. Markó szerint Szávai azt a továbbra is

megoldatlan, Erdélyben is folyamatosan felbukkanó dilemmát hozza előtérbe, hogy a közös Európának egyetlen identitásba kell-e összeforrnia, vagy egyedi identitások „mozaikjából”, egymásmellettségéből kell kiépülnie. „Ez a tragikus és felemelő történet arról a felismerésről szól, hogy az identitás nem föltétlenül velünk született adottság, identitásunk az, amelyet választunk és felvállalunk. Az ehhez való jogunk a szabadságjogok egyike” – tette hozzá Markó Béla.

A kiállításon a víz borította, kihalt faluról és az „apokalipszis előtti”, csendes és nyugalmas Bözödújfaluról is láthatunk felvételeket. Ez utóbbiak történetét is ismertette a szerző: tizenhárom évesen, egy Smena fényképe-

zőgéppel „felfegyverkezve” szinte méterről méterre dokumentálta a Bözödújfalun és Székelykeresztúr közötti útvonalat, hiszen a Messiás újr-eljövételéről készült detektívregényt írni. „Úgy képzeltem akkor, hogy a Messiás nem a Székely Jeruzsálembe fog visszajönni, hanem – két-ezer év tapasztalatából tanulva – a Székely Betlehemből fog újra megjelenni. Ezt a helyet kerestem gyermekfejjel” – mesélte Szávai, aki az olvasó fantáziájára bízta annak elképzelését, milyen volna könyve, ha a jelenlegi fekete-fehér helyett színes fotók ilusztrálnák, „ahogy ez a történet megérdemelné”. A fotókiállítást követően a szerző a magyar Evangélikus Egyházközösség gyűléstermében a brassói olvasókkal beszélgetett. ◀

Kongresszus
Wroclawban

MTI

► A kortárs európai kultúra fejlődésének távlatairól és lehetséges forgatókönyveiről folytatnak eszmecsereket máig vasárnapig a Wroclawban rendezendő Európai Kulturális Kongresszuson. A 2011. második félévi lengyel EU-elnökség egyik legfontosabb rendezvényére mintegy hat és fél ezer résztvevőt várnak, kulturális minisztériumok vezető tisztviselőit, kulturális intézmények képviselőit, művészeket, alkotókat és kultúraszervezőket, kulturális egyesületek, szervezetek küldötteit, újságírókat, pedagógusokat, egyetemi hallgatókat, középiskolásokat és másokat. A kongresszus programját Zygmont Bauman lengyel szociológus, filozófus, esszéíró, a posztmodernizmus koncepciójának egyik megteremtője gondolatai köré építették. A rendezvény keretében sor kerül több mint 20 ország kulturális vezetőinek nem hivatalos találkozására is, amelyen egyebek között audiovizuális témák, szerzői jogok lesznek terítéken. A romániai kulturális ágazatot Alina Șerban színésznő, Magyarországot pedig Lovas Lajos, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Digitális Archívum Főosztályának vezetője képviseli az eseményen. A kongresszust a Max Berg tervei alapján 1911–1913-ban expresszionista stílusban épített Évszázad Csarnokában rendezik, amelyet, mint a XX. századi építészet egyik legjelentősebb, úttörő jelentőségű alkotását 2007-ben felvették az UNESCO világörökségi listájára. Lesznek rendezvények az épülettel szomszédos Játékfilmgyárban és a Négy Kupola Pavilonban is. ◀

HIRDETÉS

www.erdelyi.tv

Döntse el Ön, melyik lesz 2011 nyertes szüreti bálja!

SZAVAZZON KEDVENC TELEPÜLÉSÉRE a következő sms számon: 0771-653 504

Nyeremények

Készletelés-hétfőre
Danubius Hotelbe

Remutatófilm
a nyertes településről

ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

Támogató:
adwise
www.profinklam.ro

Harghita Megye Tanácsa

Az ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ szeptember 1 - november 3. között televíziós vetélkedőt rendez, hagyományos, őszi mulatságot szervező tánc csoportok, egyesületek, közösségek számára. Részletek a www.erdelyi.tv oldalon

Féldíjként az Erdélyi Magyar Televízió egy éven keresztül figyelemmel kíséri a közösség rendezvényeit, életét, és elkészít egy bemutató filmet a nyertes településről.

A szavazók között kétszemélyes hétfőgét sorsolunk ki a szavazati Danubius Hotel jóvoltából.

Scenart Vásárhelyen

Antal Erika

► Szakmai tanfolyamot szerveznek szeptember közepétől a színpadok mögött tevékenykedő színpadi dolgozók számára – a Scenart program első 448 tanórát szeptember folyamán tartják Marosvásárhelyen. A Milánói Scala Akadémia oktatói többek között színpadi technikust, világosítót, hangosítót, szabót, kellékest, sminkest képeznek, a színház munkatársait, akik korábban is ebben a szakmában dolgoztak, de sokkal nagyobb energiát, több időt fordítva arra a munkára, amelyet a korszerű technika segítségével könnyebben is el lehet végezni. A projektben a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, a bukaresti Metropolisz Színház, valamint a Brassói Opera, a konstancai Oleg Danovski Nemzeti Operett és Balett Színház vesz részt. „Mondhatni középkori eszközökkel dolgozunk, ami nem feltétlenül jelenti azt,

hogy az rossz, de idő- és energiaigényes” – fogalmazott a tegnapi sajtótájékoztatóon Gáspárik Attila. A Marosvásárhelyi Nemzeti Színház vezérigazgatója, a projekt helyi koordinátora elmondta, jelenleg a színházban egy előadás előkészítése a világosító számára 3-4 órát vesz igénybe, a fények, reflektorok beállítása azonban egy új program segítségével sokkal időtakarékosabb, a korszerű technikával jelentősen több idő marad a felkészülésre, vagy a pihenésre. „Eddig apáról fiúra szállt a színpadi mesteriség, ezen már ideje változtatni és szervezett formában tanítani” – szögezte le a színházvezér. Gáspárik elmondása szerint a technika már most létezik a vásárhelyi színházban, viszont eddig csak alig a 60 százalékát használták az intézmény dolgozói. „Vannak olyan reflektorok, amelyek évek óta itt állnak, még ki sincsenek csomagolva” – tette hozzá Gáspárik. ◀

Terjeszkedik Felix trösztje

F. I.

► Dan Voiculescu 40 millió euróért megvásárolja a ProSiebenSat.1 tulajdonában levő Prima TV és Kiss TV mellett a cég rádióadóit is, így a Kiss FM, Magic FM és Rock FM is az Intact trösztözött kerületbe kerülhet – írja a Curen-tul című napilap. A médiaelemzők szerint a tranzakcióval a Konzervatív Párt vezetőjeként is ismert Grivco-s „mogul” trösztje nézettségben megelőzheti a mostani piacvezető Mediapro-t, ami jelentősen megerősítené a tulajdonos politikai befolyását.

A manipuláció a tét?

A GfK Piackutató Intézet legfrissebb nézettségi jelentése szerint a Mediapro tröszt, amelynek égisze alá a PRO TV, Acasă, Pro Cinema, Sport.ro és az MTV Ro tartozik, naponta átlagosan 591 ezer nézőt títet képernyő elé. Az Intact, amelyhez jelenleg az Antena1, Antena2, Antena3, Euforia és GspTV tartozik, átlagosan 500 ezer nézővel büszkélkedhet. A Prima TV-t naponta mintegy 131 ezren nézik, míg a Kiss TV-t 23 ezren, így ha azokat megvásárolja Voiculescu, trösztje naponta 654 ezer nézőt számlálhat. Jelentős erőre tehet szert a „mogul” rádiós fronton is – a tulajdonába tartozó Radio ZU-nak 1 073 100



Dan Voiculescu, a CNSAS szerint Felix álnéven jelentő volt besúgó Románia audiovizuális nagyhatalmát építendő fel

hallgatója van (a rádióhallgatók 14,84 százaléka), a ProSiebenSat1 három adója – Kiss FM, Magic FM és Rock FM – pedig együttesen 2 697 600 (a hallgatók 35,92 százaléka) hallgatót szólít meg. Ezzel az Intact tröszt megháromszorozhatja hallgatói számát, így Voiculescu elérné a rádió hallgató lakosság 50,76 százalékát – ez az arány Bukarestben 64,41 százalékos lenne. Elemzők szerint Voiculescu a ProSiebenSat.1 médiumainak felvásárlásával a hazai audiovizuális média nagyhatalmává tenné trösztjét.

Intact-kölcsön a Realitateának?

Sajtóinformációk szerint az Intact tröszt terjeszkedése a konkurens Realitatea Media trösztöt is elérte, amely jelentős pénzháttal küzd. Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a többségi tulajdonos Elan Schwartzberg fizetésképtelenség akarja nyilvánítni az ország vezető hírtévéjét, a Realitatea Tv-t is birtokló céget, amely „zárolt bankszámlák és lefoglalt felszerelések mellett kénytelen mű-

ködni”. A konkurencia azonban mellé állt: az Intact-tulajdonos lánya, Camelia Voiculescu telefonon kínált segítséget a Realitateának. „Elan, ha bármiben segíthetek nyugodtan szólj. Ha lefoglalták a felszereléseket, kölcsönadjuk a miénket, vagy akár anyagokat is átadunk. Bármilyen természetű segítségre van szükséged, a rendelkezésedre állok” – fogalmazott Elan Schwartzberg szerint Voiculescu lánya, azt azonban nem árulta el, hogy igényli-e az Intact tröszt segítségét. ◀

Kettős tükör

A japánok kezdik megenni a televíziózást – ez derül ki legalábbis a Bunka Tsushin hírügynökség felméréséből. A Felkelő Nap országának lakói a múlt század hetvenes éveiben napi öt órát is el-elüldögéltek a bunkitódoboz előtt, a televízió társaságában eltöltött idő azonban mára alig éri el a napi három órát. Úgy tűnik, hogy a japánok átpártoltak az interaktív, netes multimédiához. Európa Északkelet-Balkánja még mindig csak szívja magába a kereskedelmi tévé mocskát. A szamurájok utódainak közel negyven év kellett, hogy a központilag irányított hírvetőből kiemeljék az orruk hegyét, és maguk járjanak utána az őket érdeklő dolgoknak. Idehaza – figyelembe véve a kulturális és infrastrukturális elmaradottságot is, még cirka ugyanennyi idő kell a médiafogyasztók tudatosodásához. Új közmondás bevezetését javasoljuk: „A titerlem és a gazdag kulturális hagyomány interaktív, személyre szabott médiát teremti!”.

(prier)

Röviden

Műholdra költözik a Duna

A tervek szerint október 24-étől kettő helyett egy műholdról sugározza műsorait a Duna Televízió, így egy parabolaantennával az összes közszolgálati műsor elérhető lesz – tájékoztatta a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) az MTI-t. „A döntést a párhuzamosságok megszüntetése és a nézők kényelmének biztosítása indokolja” – hangsúlyozta a közlemény. Mint írták, a Duna TV és Duna II Autonómia jelenleg két műholdról érhető el: a Eurobird 9A és Thor műholdról. A jövőben a Thor műholdon megszűnik a Duna TV kódolatlan sugárzása.

Postafiók

„Ki kell egészíteni a Szavazógépet”

Tisztelt szerkesztőség! Az országos közéleti magyar napilapunk Szavazógép rovatának e heti kérdésében a 2011-es gyenge érettségi okairól kérnek olvasói véleményt. Úgy gondolom, hogy a kérdés Ön szerint miért teljesítették gyengén az ősi érettség in a maturandusok? kapcsán a felsorolt három megállapítás mellé – amelyek közül választhattunk – (Nem tanultak, Túl nehezek voltak a tételek, A kamerák miatt), negyedikként mindenképp odakívánczik az is, hogy Nem tanították, nem készítették fel őket megfelelőképpen!

Veress Dávid, Csíkszereda

Apróhirdetés

Használt, német-osztrák, vegyestüzelésű kazánok (25kw–60kw), puffertartályok valamint bojlerok eladó. Érdeklődni: 0756-800 356.

Médiagnózi

Piárkoszorú Verespatak mediasírján

Az alaptörténetünk mindenki számára ismerős – még akkor is, ha 2011-ben vannak még olyan lakosok Romániában, akik megdöbbenve hallgatják hírtévéink riportereit, akik közlik velük: meghalt Ceaușescu – a romániai származású Frank Timiș által alapított Roșia Montana Gold Corporation több mint tíz éve kampányol azért, hogy Verespatakon megnyithassa Európa legnagyobb külszíni fejtésű aranybányáját. Az évek során több mint háromszázmillió eurót pumpált a projektbe (különböző mintavételi feladatok, épület- és telekvásárlások, régészeti feltárás, engedélyek stb.), amelyből a média is megkapta a maga jussát. 2007 és 2010 között a cég, ratingarányosan 12,089 millió eurót osztott szét a hazai televíziók, rádiók, online és offline lapok között, reklámszerződések címszó alatt.

A reklámok mellett az egyes médiumok csak úgy ontották és ontják a mai napig is magukból a bányaprojektet támogató illetve ellenző kép- és hangsorokat, írásokat. Nagyjából egy évvel ezelőtt az RMGC meghívására a nagyobb romániai televíziók, online és nyomtatott lapok, életmód-magazinok újságírói „luxuskirándulásra” utaztak Új-Zélandra. A beruházónak tehát sikerült megnyernie a legnagyobb közvéleményformálót, a médiát, így Romániában eddig talán soha nem tapasztalt piárhadjárat indult, mely során a legtöbb munició (értsd: pénz) az aranypártiak zsebében van. A látványos médiakampány azonban még nem hozta meg az igazi eredményt – egyelőre nagyobb az zöldék hangja, akik a projekt ellen foglalnak állást. Az RMGC talán ott hibázott, hogy túl sok a titkolózás a

projekt körül, és a nagybányai ciánszennyezés által traumatizált lakosság – amelyet az eset körüli médiafelhajtás befolyásolt – ezért ellenzi oly vehemensen a ciánprojektet. A cég azonban folytatja az állammal és a média által manipulált közvéleménnyel való sziszifuszi hercehurcát, amelynek eddig semmiféle RMGC-mestervágás, semmiféle politikusi botlás nem tudott véget vetni. Úgy tűnik, amíg a bányaterv mellett lobbizó társaság nem áll elő a rossz emlékeztető ciánszennyezésnél egyszerűbb és pozitívabb töltetű médiaüzenettel, amely az Alburnus Maior kezdeményezéséhez hasonló mértékű, de ellentétes irányú sajtóhullámot indítana el, addig a közvélemény valószínűleg a lelőhely kiaknázása ellen teszi le majd a voksát. Az eddigi próbálkozások azonban gyalázatosan gyengék és etikát-

lanok. Az újságírók „luxuskirándulása” és a média eurótízerekkel való „meghintése” mellett megemlíthetünk egy saját kiadású „propagandalapot” is, az ingyenesen terjesztett Ziarul de Apuseni-t, illetve a Mediafax hétvégén manipulált szavazógépet, amelyre százasaival érkeztek a bányatervet támogató névtelen szavazatok. A jelenleg PR-bakir PR-bakira halmozó RMGC népszerűségindexe tehát mindenképp felfelé kellene íveljen ahhoz, hogy népszerűség-hajhászó politikusaink egyértelműen felvállalják a verespataki bányatervet. Mert bármilyen furcsán is hangzik, az aranybánya elsőszámú vajúrja a média, amelynek „jóváhagyása” nélkül a politikusok nem adják áldásukat a projektre.

Farkas István

Murphy vezetné az Oscar-gálát

ÜMSZ

► Eddie Murphy (képpünkön) lehet a 2012 februárjában megrendezendő Oscar-gála házigazdája – állította vasárnap internetes oldalán a The Los Angeles Times. Noha hivatalos döntés még nincs a kérdésben, a lap szerint a fekete vígjátékmester a listavezető a számba vehető jelöltek között. Murphy megbízása azt jelentené, hogy az Oscar-gála vissza akar térni a sikeres eredeti formátumához, amikor egy komikus szóloiban vezette le a műsort, a két színészre, vagy két ko-



mikusra épülő elképzelések ugyanis a nézettségi adatok szerint kudarcot vallottak. Noha Murphy a 80-as években televíziós műsorvezetőként is megcsillogtatta improvizáló képességét, élő showban csaknem egy negyedszázada nem foglalkoztatták. A színész a novemberben bemutatandó Tower Heist és a valószínűleg januárban premierre kerülő A Thousand Words című filmjeivel kerül ismét a nagyközönség elé. Eddy Murphy mellett Billy Crystal és Jerry Seinfeld neve is felmerült a lehetséges házigazdajelöltek között. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, București, Lipsani nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

PÉNTEK
2011. szeptember 9.

A nap filmjei

DUNA TV, 22.00
Tanulmány a nőkről

Zsuzsa, Éva és Jolán elhatározzák, hogy elválnak a férjeiktől. Ügyvédjük, a fiatal Vera, az első ügy lendületével keresi föl a férjeket. A vérmes Pétert, az anyagi Sándort és a tunya Bálintot csak egy pillanatra háborítja fel asszonya szándéka, mindhárman egy csapásra beleszeretnek a bájos jogásznőbe. Gegucz, az öreg kormányos elkottantja otthon az igazságot.



TV2, 22.25
Féltolt 2.

A nagy sikerű Féltolt ütős folytatásában a pankráció nagyágyúja, Bill Goldberg, és a Dogg Pound hip-hop duó tagja, Ricardo "Kurupt" Brown, találják magukat egy élethalálharc középpontjában. Twitch, a szigorú Creighton Fegyintézet új lakója éppen látogatót vár, amikor két rivális banda össze-csap a börtön irányításáért. Twitch megpróbál összebarát-kozni a csendes Burke-vel.



VIASAT3, 22.25
Get Carter

A Las Vegasban tevékenykedő Jack Carter egész életében másoknak dolgozott: adósságot hajtotta be, büntetést fogatosított. Egyedül volt és mindig távolságtartó volt mindenkivel. Amikor értesül róla, hogy bátyja, Ritchie meghalt egy balesetben, hazatér. A családhoz, melyet elhagyott, az adósságokhoz, melyeket soha nem fizetett ki, és egy rejtély-hez, ami a lelke mélyéig hatol.



KOSSUTH RÁDIÓ

9.00 Hírek 9.40 8 és fél 10.00 Napközben 11.00 Hírek 12.05 Élhető világ 12.30 Vendég a háznál 13.00 Déli krónika 13.40 Magánhangzó 14.05 Rádiószínház 14.30 Tanúim lesztek! 15.05 Arcvonalok 16.05 Közéletről 16.45 Zöld-övezet 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.25 Tetten ért szavak 20.50 Jó éjszakát! 21.04 Rádiószínház 21.30 A nap történetei 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Aranyemberek - magyarok Bukarestben

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás Művelődési hírek, Környezetünk védelmében, Agrárgazda az unió küszöbén 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Hírnegyedóra, Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Élő muzsika 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.15 Hangoló 9.30 Cifra palota 9.50 Hírek, reklám 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek, rendezvényajánló 16.15 Mozgástér 17.00 Nap-óra 17.30 Operettparádé 17.55 Hírek, műsorismertető

DUNA TV

8.05 Magyar elsők
8.30 Híradó - Reggel
8.40 Család-barát
9.35 Mesterek, műhelyek, tanítványok
10.05 Az utolsó mohikán (anim. sor.)
10.35 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
11.25 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kíváncságosár
15.00 Híradó
15.15 "...filléres emlékeim..."
16.00 Magyar elsők
16.20 Talentum
16.55 Arcélek
17.10 Építészeti XXI
17.40 Duna anxyz
18.00 A világ felfedezése
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.10 (magyar sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sport hírek
21.20 Közbeszéd
22.00 Tanulmány a nőkről (magyar vígj., 1967)
23.30 DunaSport
23.40 Liszt Ferenc Nemzetközi Zongoraverseny 0.35 A zárdán túl . f. dráma, 2006)
2.20 Közbeszéd (ism.)
2.50 Dunáról fúj a szél (ism.)

m1

6.56 Ma Reggel
10.00 Kalandozó
11.00 Házaspárba
(olasz sor.)
12.00 A Faragó...
12.40 Útravaló
13.01 Híradó délben
13.20 Kárpát Expressz
13.50 Fimfárum (anim. sor.)
14.50 Háttérudomány
15.25 A nagyenyedi református templom sorsa
15.55 Bűvölet (olasz sor.)
16.55 Liszt Ferenc (magyar-német-olasz sorozat)
17.25 Kíváncsár (magyar sor.)
18.05 Robbie, a foka (német sor.)
18.50 Anyagi érintés (am. sor.)
19.40 Szerelmehajó (am. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sport hírek
21.05 A régi nyár (színházi felv.)
22.45 Az Este
23.20 A főnökök főnöke (olasz sor.)
0.15 Záróra fiataloknak - Aczél Balázs
0.40 Sport hírek
0.50 Ma Reggel (ism.)
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sport hírek, időjárás-jelentés

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 A rejtélyes XX. század
10.25 Barangolások öt kontinensen
10.50 Emberek a természetben
11.10 Szót kér a természet
11.15 Hrvatska kronika
11.40 Ecranul nostru
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.20 Kárpát Expressz
13.45 Záróra
14.10 Öt perc próza
15.10 Vigyázz, kész, rajt!
15.35 Vizsgálat, lépj be!
16.00 Maupassant filmklasszikusok (sor.)
17.00 Elit gim (drámasor.)
17.55 Kalandozó
18.20 Magyar bulizene
19.15 Szabadlábban Erdélyben
19.45 Esti mese:
20.10 A zseniális Darwin
21.00 Híradó
21.25 Sport hírek
21.30 Hogy volt?
22.55 Rózsaszín (sor.)
23.50 Maupassant történeteiből (sor.)
0.20 Gyász Jeruzsálemben
1.15 Anyagi érintés (sor.)

RTL KLUB

7.00 Infómánia (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Paris Hilton - A papírhercegnő (kan. vígj., 2008)
17.15 A szív útjai (török sor.)
18.20 Ezel - Bosszú mindhalál (török sorozat)
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A Széf Ki viheti el a milliárdot?
21.10 Fókusz
21.45 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 CSI: Miami helyszínelők (am. krimisorozat)
23.15 Vámpírnaplók (amerikai kaland sor.)
0.25 A főnök (amerikai krimisorozat)
1.20 Reflektor - Sztármagazin
1.35 Törzsutas (ism.)
2.05 Ments meg! (amerikai sor.)

TV2 TV 2

7.00 Alexandra Pódium (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
A TV2 reggeli magazinmúsora
10.00 Mokka habbal
10.35 Stahl konyhája
10.40 Babapercek
10.405 Teleshop
12.20 Született kémek (rajzf. sor.)
12.45 Winnetou 3. - Winnetou halála (német-jug-olasz kalandf.)
14.30 EKO.TV
15.30 Seherezáde (török drámasor.)
16.30 Psych - Dilis detektívek (am. krimisorozat)
17.30 Második élet (am. -kol.-mex. sor.)
18.25 Update Konyha
18.30 Seherezáde (török drámasor.)
19.30 Tények
20.20 Aktív
21.15 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.25 Féltolt 2. (am. akcióf., 2007)
Közben: Kenőcsorolás
0.20 Aktív Extra
0.25 Hősök (am. sor.)
1.25 Tények Este
2.00 EKO.TV
3.00 Eureka (am. sci-fi sor.)

HÍR TV

7.00 Paletta
7.30 Lapzártá
8.00 Híradó
9.05 Rájátszás
10.05 Ikon (ism.)
10.30 Balaton Bike Fest 5
11.00 Híradó
Friss napi információk
11.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
12.05 Pánaszkönyv (ism.)
12.30 Értékmentés más-ként (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.30 EKO.TV
Vitaműsor újságírókkal
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Zöld övezet (ism.)
15.30 Iskolapédia (ism.)
16.00 Híradó
Friss napi információk
16.30 Felfedező
17.05 BBC Reporters
A BBC riportmúsora
17.30 BBC Hard Talk
18.00 Híradó
18.30 Európai híradó (ism.)
19.05 Civil kaszinó
Hűsbavagó kérdések
20.00 Híradó
21.05 Péntek 8
Mondatvadász
22.00 Híradó 21
22.30 Célpont
23.00 Híradó
23.30 Riasztás (ism.)
0.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadász

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
9.50 George Enescu nemzetközi Fesztivál 2011
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sorozat)
11.25 Disney klub
12.20 Egy nyár Schopennel
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek
14.45 e-FORUM (live)
15.15 Teleshopping
15.30 Parlamenti pártok fóruma (ism.)
16.00 Románia parlamenti
17.00 Beaver mindent megold (amerikai vígjáték sorozat)
18.00 Hírek
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Oroszország-ház (amerikai thriller, 1990)
23.20 Úri passziók (angol krimi, 1987)
1.15 Barátnő rendelésre (amerikai filmdráma, 2009)
2.30 Az amerikai terrorista

TVR 2

6.00 Hírek (ism.)
8.00 A Simpson család (am. anim. sor.)
8.35 Familie Dr. Kleist (német sor.)
9.30 Jamie vendéglője
10.00 Mesék a vadonból
10.30 Dobro urban (ism.)
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Biznisz óra (ism.)
13.30 Tenisz - Ropharma - Challenger turné, Brassó
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.25 Remix
18.30 Vívás - Senior Nemzeti Bajnokság, férfiak
19.35 Három királyság (kínai sorozat)
20.30 Biznisz óra
21.30 Csavargó halász
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Egyeseknek ez tetszik - szórakoztató műsor (ism.)
0.00 Három királyság (kínai sor.)
0.55 Mile High (angol krimi sorozat)
1.50 Vallomások (ism.)
2.50 Remix (ism.)
3.50 Légy formában! (ism.)

PRO TV

4.00 Sötétben (francia katasztrófa f., 2009)
6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik doktor úr?
10.00 Top sekret (amerikai-angol akció-vígjáték, 1984)
12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 A skacok meg a kukacok (amerikai vígjáték, 2006)
16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Legenda vagyok (amerikai thriller, 2007)
22.45 A vér szava (am. akcióf., 1989)
1.00 Legenda vagyok (am. thriller, 2007) (ism.)
2.45 A vér szava (am. akcióf., 1989) (ism.)



sport, időjárásjelentés
20.30 Legenda vagyok (amerikai thriller, 2007)
22.45 A vér szava (am. akcióf., 1989)
1.00 Legenda vagyok (am. thriller, 2007) (ism.)
2.45 A vér szava (am. akcióf., 1989) (ism.)

ANTENA 1

4.45 A simlis és a szende (amerikai sorozat)
6.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés (live)
10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
11.00 Menyasszony a fiannak - reality show
11.30 Columbo: Két detektív, egy gyilkosság (amerikai krimi, 1976)
13.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show
16.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie mősora
19.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
20.20 Menyasszony a fiannak - reality show
1.00 Dzsungelláz (amerikai filmdráma, 1991) (ism.)
Sz.: Wesley Snipes, Halle Berry, Annabella
Sciorra, Tim Robbins, Samuel L. Jackson
3.30 Columbo: Két detektív, egy gyilkosság (am. krimi, 1976) (ism.)



Sciorra, Tim Robbins, Samuel L. Jackson
3.30 Columbo: Két detektív, egy gyilkosság (am. krimi, 1976) (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Egy históriája feljegyzései (am. vígj.) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (ism.)
10.30 Eladó lányok (román sorozat) (ism.)
11.15 Apák és kicsik (román vígj. sor.)
11.30 Ízek, három szakács (ism.)
12.00 Timon és Pumbaa
12.30 Teleshopping
13.00 Sport, diéta és egy sztár
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sorozat)
15.00 A cseresznye a tortán (ism.)
16.00 Huckleberry Finn kalandjai (amerikai kalandfilm, 1993)
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Tökös csaj (amerikai vígjáték, 2002)
22.30 Emlékek nélkül (amerikai thriller, 2008)
0.30 Hírek (isméltés)
1.30 Emlékek nélkül (amerikai thriller, 2008) (ism.)

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - Mini 1000 City
9.00 Hogyan csinálják?
10.00 Hogyan készült?
11.00 A túlélés törvényei - Panama, 1. rész
12.00 Amcsi motorok
13.00 Autókereskedők
- Volvo P1800S, Audi Quattro
15.00 Állítólag... - Kalózok 2
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - NAPA Drag motor, 2. rész
18.00 Autókereskedők - Subaru Impreza WRX
19.00 A túlélés törvényei - Panama
20.00 Ki ad többet? - Rózsaszín Cadillac
21.00 Hogyan készült?
22.00 Megrázó történetek - Arcdaganat
23.00 Stan Lee bemutatja: szupermenek a valóságban - Halálos ütés
0.00 Ez csak üzlet - A vakmerő
1.00 Autókereskedők - Subaru Impreza WRX
2.00 A túlélés törvényei - Panama
3.00 Állítólag



VIASAT 3

11.00 A múlt árnyai (német romantikus film)
12.50 Két pasi (sorozat)
13.20 Egy kapcsolat szabályai (sorozat)
13.50 (reality show)
14.50 Őrangyal (sorozat)
15.50 Doktor House (ism.)
16.45 Nyomtalanul (sorozat)
17.40 Gyilkos számok (sorozat)
19.30 (sorozat)
20.25 Két pasi (ism.)
20.55 Vérmes négyes (sorozat)
21.25 Mike és Molly (sorozat)
21.55 Két pasi (sorozat)

SPORT.RO

9.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Pontos sportidő
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Külön kiadás (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Pontos sportidő (live)
19.05 Információk
20.00 European Poker Tour
21.00 Wrestling RAW
23.00 Sport.ro Hírek
23.10 Gladiators UK
Showtime
0.00 Sport.ro Hírek

ACASĂ

8.15 Anania másik arca (sorozat)
9.45 Dona Barbara (sorozat)
12.45 Láza-dó szerelem (sorozat)
14.30 Clase 406 (sorozat)
15.30 Amor real (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Vad szív (sorozat)
18.30 Szerelmekönnyek (sorozat)
19.30 Az örökösök (sorozat)
20.30 A szerelem győzelme (mex. sorozat)
22.00 Auróra (sorozat)
23.30 Clase 406 (sorozat)
0.30 Igaz történetek (sorozat)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Az Északi-tenger kalózái (spanyol-német kalandfilm, 1-2. rész)
14.40 Könyörtelen hajsz (am. akciófilm)
16.15 Rajzás 7.55 (kanadai akciófilm)
17.25 Szuperzsaru (amerikai-spanyol-olasz vígjáték)
20.05 Az arany markában (amerikai-kan. akciófilm)
22.10 Ong-bak - A thai bokszt harcosa (thai. akciófilm)
0.10 Chok-Dee - Az új évezred harcosa (francia akciófilm)

KANAL D

7.30 Családi történet (sorozat)
10.00 Kedves barátnóm
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Légy az enyém
15.00 Teleshopping
15.15 A szív úrnője (török sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 Akarsz milliomos lenni? - verseny show
21.00 A szülők pénzén
22.30 Cancan TV
0.30 Delta Force: Tiszta célpont (amerikai akciófilm)
2.30 Kanal-D Hírek

ETV

7.00 Napraforgó
9.00 Erdélyi Kávéház, ismétlés
16.00 Délutáni Híradó
16.15 Erdélyi Kávéház, ismétlés
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Ájtjáró
17.30 Híradó
17.50 Egészséges percek
18.00 Reggeli te-refere, ismétlés
18.30 Híradó
19.00 Kultúrcepp
19.30 Híradó
20.00 Több szemközt
20.30 Zene
21.00 Kultúrcepp
21.30 Híradó
22.00 Több szemközt, ismétlés
22.30 Híradó

Szeptember 8., csütörtök

Az év 35. hete és 249. napja, hátravan 114 nap

Ma Adrienn és Mária napja van. Az Adrienn név az Adriana franciás alakja. Jelentése: (a Velence tartományban levő) Hadria városából való. A Mária bibliai eredetű női név. Eredeti héber formája Mirjam volt, ez a görög és latin bibliafordításokban módosult. Jelentése megfejtetlen, minden magyarázata vitatott. Holnap az **Ádám** nevűek ünnepe.

Évforduló

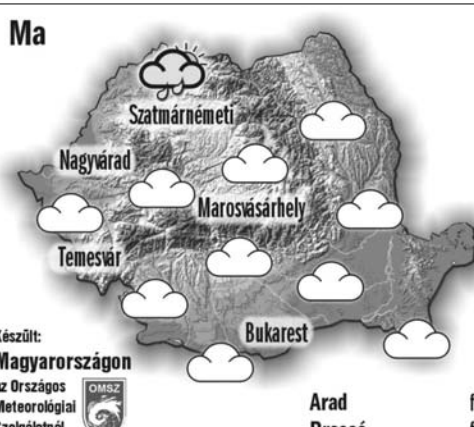
- Az Írástudatlanság Elleni Küzdelem Nemzetközi Napja (1965 óta).
- 1636 – Megalakul a Harvard Egyetem.
- 1846 – Megnyílik a Miskolci Nőnevelő Intézet, az első magyar felsőbb leányiskola.
- 1853 – Megtalálják a Szemere Bertalan miniszterelnök által 1849. augusztus 23-án Orsova mellett elásatott Szent Koronát.
- 1866 – Először születnek dokumentáltan hatosikrek.

Vicc

Igor és Szása vesznek egy üveg vodkát.
– Most a hátam mögé teszem a vodkát, és ha eltalálok, melyik kezemben van, akkor megisszuk, ha nem, akkor összetörjük. Na, melyik kezemben van?
– Bal!
– Gondolkozz, Szása! Gondolkozz!

Recept

Kaporszós recept
Hozzávalók: kb. 8-10 csokor kapor, 1 közepes fej hagyma, 4 dl főzõtejszín, 1 teáskanál liszt, vaj, tej, só.
Elkészítés: A kaprot és hagymát apróra összevágjuk. A hagymát kevés vajon megdinszteljük, és megsózzuk. Beletesszük a kaprot, de 2 evőkanálnyi félreteszünk. Fedő alatt kb. 15 percet dinszteljük. Ezután egy teáskanál lisztet csomómentesre keverünk a főzõtejszínnel, és a kaporhoz öntjük. Ha nagyon besűrűsödik, tejjel lehet hígítani. Ha rotyogtat egyet, le vesszük a tűzről, és beletesszük a félretett 2 evőkanálnyi kaprot.



Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Alapvetően felhős időre van kilátás, de rövidebb időszakokra kisüthet a nap. Elsősorban északnyugaton, északon lehet eső, zápor. A nyugati szél többfelé megerősödik, helyenként viharossá is fokozódik.

A következő napok időjárása



Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	25°C	15°C
Brassó	23°C	12°C
Bukarest	29°C	16°C
Csikszereda	23°C	12°C
Kolozsvár	25°C	12°C
Marosvásárhely	24°C	13°C
Nagyvárád	24°C	14°C
Szatmárnémeti	22°C	13°C
Temesvár	26°C	15°C

Mozgalom



Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Furcsa emberek a történetírók. Sokszor olyan kérdésekre keresik a választ, amelyet senki nem tett fel. A bölcs történész mindig azt keresi, miképpen taníthatná a jelent a múlt hibáinak elkerülésére. Minden embernek van története, van múltja. Szeretünk foglalkozni a saját történetünkkel. Csak-hogy legtöbbször éppen azt tesszük, amit a történészek: vá-

laszokat keresünk a múltunkban olyan kérdésekre, amelyek már a legkevésbé sem fontosak. Az a bátor ember, aki fel meri ismerni múltjának tévedéseit, majd a múltból tanulva változtatni is tud rajtuk. Aki így éli le életét, annak az élet nem csak vándorlás, de előre haladás is. Aki pedig újra és újra elköveti ugyanazokat a hibákat, annak az élete értelmetlen körbejárás.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Váratlan események, hirtelen változások következnek be. Izgalmas feladatok várják, amit más-kor kifejezetten élvez, de most fű-rasztják ezek az események.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Remek formában van, és a sikert szinte magához vonzza. Energiáit a munkára fordítja, s ezáltal mindenkit le tud körözni.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Vágyik a sikerre, a gazdagságra, de nincs elég bátorsága ahhoz, hogy kockáztasson. Mindig a biztonságot választja. Kisebb lépésekkel, de így is halad előre.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Visszafogottan költekezik. Végre olyan vágyai vannak, amelyek megvalósítása csak önön múlik. Néhány beszélgetés hozzásegíti álmai megvalósításához.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Átmeneti gondok nyomasztják, de csak azért, mert érzelmi alapon közelített meg egy kérdést. Legyen kitartó és következetes.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

A jövőbe tekintve egyre magasabbra helyezi a mércét. Megle-

pődve azt tapasztalja, hogy az ál-mai igenis elérhetők.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Kicsit hazárdírozhat. Nem kell az összes szakvéleményt a mérlegre tenni, mert akkor sohasem tud dönteni.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Visszatér az életébe valaki, akivel futó barátságot kötött. A Skorpió-jegyű szeret álmódózni. Legyen célratörő.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Őn most fontos átalakulási időszakot él át. Igent mond egy mérész lehetőségre, amelyet sokan örültségnek tartanak.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Remek egészségi állapotban van. Azonban ügyelnie kell energiájának túlzott igénybevételére, ami tudjuk, hogy az idegrendszerre van hatással.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Kerülje az olyan helyzeteket, amelyek egészségét veszélyeztetik. Legyen hűséges és őszinte azzal, akit szeret.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Tele van energiával, visszatér minden a régi kerékvágásba. Ne engedjen meg magának olyan dolgot, ami árthat.

***	HAJLAM, KÉSZSÉG	FINOM ELMÉSSÉG	PASCAL JELE	KERÉK BETŰ	MAGASLATI ÉPÍTMÉNY	***	LEGITIM, TÖRVE-NYES	...MARAD: VESZÍT	BAKÁK ÉNEKLIK
FORRÓ EGÓVI NÖVENY						TIBETI SZARVAS-MARHA LAZACFÉLE			
BASZK SZERVEZET				BÚZAVIRÁG FÉLE					
DEUTSCHE TELEKOM (RÖV.)			JÁRAT HEGYBEN	ATLÉTIKA (RÖV.)					
NAGY TARTÁLY, MEDENCE			MÉRGESEN RÁSZÓL						
***	VERSÍRÁS							ITTEN VANI!	
	NÉMET ZENESZER-ZŐCSALÁD							VÁSZON-REDŐNY	
SNACK ...; GYORS-ÉTTEREM				... DIT; AZT MONDJÁK		ARGENTIN AUTÓJEL			
				ANGOL KÖTŐSZÓ		ŐSZI HÓ-NAP (RÖV.)			
VERDI OPERÁJA					POZITÍV PÓLUS				
					ÁTTÖRT GÁT!				
FITYEG						JOSKAR ...; A MARI FŐVÁROS			
						DEHOGY!			
CSILLAG-SZATI MÉRET									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervezők:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szó-ra való hi-vatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a



és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

Döntetlen a krumpliföldön

Labdarúgás

Turós-Jakab László

► Bár több helyzetet dolgozott ki, mint rangos ellenfele, a román labdarúgó válogatott nem tudta legyőzni a francia csapatot a jövő évi Eb selejtezői keretében és a 0-0 miatt már csak nagyon halvány elméleti továbbjutási esélyekkel számolhat. Tamas, Mutu és Torje után Cristian Săpunaru lett a negyedik hiányzó alapembere a bemelegítésen sérült meg. Helyette a dinamós Srdjan Luchin ugrott be, aki a másik újonccal, Vlad Chiriches-sel együtt csöppet sem vallott szégyent. Az egyesek szerint krumpliföldhöz hasonló gyeper minden másra alkalmas volt, kivéve a futballt, a „vakondtúrások” keményen próbára tették a labdarúgókat – a játék minőségének rovására.

Pițurcă Tătarușanu – Luchin, Goian, Chiriches, Raț-Nicolici, Bourceanu, Cociș, C. Lazăr (43. perc B. Stancu), Tănase – Marica (90.+1 perc G. Bucur) tizeneggyel szerepelt, a másik oldalon nem hiányzott Lloris, Sagna, Abidal, Evra, Ribery és Benzema sem.

5000 lej büntetés az „eredeti” himnuszért

Mihai Cristian Atanasoai bucaresti prefektus 5000 lejes pénzbüntetést helyezett kilátásba Marcel Pavel énekesnek és a Román Labdarúgó-szövetségnek, miután előbbi szándékosan mellőzte a román himnuszról a „Triumfátor in lupte, un nume de Traian!” verssort. A művész azzal magyarázott, hogy nem akart politikai háttérrel adni, s azzal védekezett, hogy bizonyos RLSz-illetékesek tudtával cselekedett. Egy hivatalos közlemény megjelenéséig Paul Zaharia RLSz-sajtófőnök máris határozottan cáfolta. Komoly büntetésre számíthat Moldova is, miután a szurkolók egy része Magyarországot sértő transzparenseket feszített ki „Szar Magyarország” és „Gyűlölünk titeket” feliratokkal. Bár a Magyar Labdarúgó-szövetség nem tervez válaszlépést, a büntetés nyilvánvalóan nem marad el, hiszen az UEFA ellenőrei értesültek a transzparensek tartalmáról, és amúgy is petárdák repültek a pályára, sőt egy szurkoló is befutott a játéktérre.



A román válogatott Costin Lazăr meg is sérült, miután megbotlott egy „vakondtúrásban” Fotó: Mediafax

Miután a **D csoport** másik két keddi esti találkozóján a bosnyákok hajrágóllal verték a fehéroroszkokat (1-0), a luxemburgiak pedig 2-1-re az albánokat, a román továbbjutási esélyek minimálisra csökkentek. Az októberi mérkőzéseket megelőzően a sorrend:

1. Franciaország 17 pont/8 mérkőzés (11-3), 2. Bosznia-Hercegovina 16/8 (11-7), 3. Románia 12/8 (10-

6), 4. Fehéroroszország 12/9 (6-5), 5. Albánia 8/8 (6-9), 6. Luxemburg 4/9 (3-16).

Magyar győzelem Kisinyovban

A magyar válogatott 2-0-as győzelmet aratott Kisinyovban Moldova felett, ami azt jelenti, hogy életben tartotta reményeit a második hely megszerzését illetően. Vanczak hét perccel a kezdés után, Rudolf pedig ugyanannyival a lefújás előtt zörgette meg Gaiduchevici hálóját, Egervári Sándor magyar szövetségi kapitány szerint a siker kulcsa a fegyelmezett játék volt.

Az **E csoport** másik két mérkőzésén nem borult a papírfórmula, a hollandok 2-0-ra verték Helsinkiben a finneket, a svédek pedig 5-0-ra idegenben San Marinót.

A csoport állása: 1. Hollandia 24 pont/8 mérkőzés (34-5), 2. Svédország 18/8 (26-8), 3. Magyarország 18/9 (22-14), 4. Finnország 9/8 (15-14), 5. Moldova 6/8 (8-15), 6. San Marino 0/9 (0-49).

Az olasz labdarúgó-válogatott kedden Giampaolo Pazzini hajrában szerzett góljával hazai pályán 1-0-ra legyőzte Szlovéniát, ezzel megnyerte Európa-bajnoki selejtezőcsoportját, azaz kijutott a jövő évi, lengyel-ukrán közös rendezésű kontinensviadalra. Ugyanígy cselekedett a Liechtensteint elgázoló Spanyolország is. Az angolok Wales legyőzésével nagy lépést tettek az Eb-részvétel felé, ugyanakkor a franciák a romániai döntetlenükkel mindössze egyetlen ponttal előzik meg fehéroroszkokat legyőző bosnyákokat. Szlovákia súlyos, 4-0-s vereséget szenvedett hazai pályán Örményországtól.

További eredmények és az állások

A **csoport**: Ausztria-Törökország 0-0, Azerbajdzsán-Kazahsztán 3-2. Az állás: 1. Németország 24 pont/8 mérkőzés, 2. Törökország 14/8, 3. Belgium 12/8, 4. Ausztria 8/8, 5.

Azerbajdzsán 7/8, 6. Kazahsztán 3/8.

B csoport: Macedónia-Andorra 1-0, Szlovákia-Örményország 0-4, Oroszország-Írország 0-0

Az állás: 1. Oroszország 17 pont/8 mérkőzés, 2. Írország 15/8, 3. Örményország 14/8, 4. Szlovákia 14/8, 5. Macedónia 7/8, 6. Andorra 0/8.

C csoport: Szerbia-Feröerszigetek 3-1, Észtország-Észak-Írország 4-1, Olaszország-Szlovénia 1-0.

Az állás: 1. Olaszország 22 pont/8 mérkőzés, 2. Szerbia 14/8, 3. Észtország 13/9, 4. Szlovénia 11/9, 5. Észak-Írország 9/8, 6. Feröerszigetek 4/10.

F csoport: Horvátország-Izrael 3-1, Lettország-Görögország 1-1, Málta-Grúzia 1-1.

Az állás: 1. Horvátország 19 pont/8 mérkőzés, 2. Görögország 18/8, 3. Izrael 13/9, 4. Grúzia 10/9, 5. Lettország 8/8, 6. Málta 1/8

G csoport: Svájc-Bulgária 3-1, Anglia-Wales 1-0.

Az állás: 1. Anglia 17 pont/7 mérkőzés, 2. Montenegró 11/6, 3. Svájc 8/6, 4. Bulgária 5/7, 5. Wales 3/6

H csoport: Dánia-Norvégia 2-0, Izland-Ciprus 1-0.

Az állás: 1. Portugália 13 pont/6 mérkőzés (15-7), 2. Dánia 13/6 (9-4), 3. Norvégia 13/7 (7-6), 4. Izland 4/7, 5. Ciprus 2/6

I csoport: Skócia-Litvánia 1-0, Spanyolország-Liechtenstein 6-0.

Az állás: 1. Spanyolország 18 pont/6 mérkőzés, 2. Csehország 10/6, 3. Skócia 8/6, 4. Litvánia 5/7, 5. Liechtenstein 4/6.

Eddig öt válogatott biztos résztvevője a 2012-es, lengyel-ukrán közös rendezésű labdarúgó Európa-bajnokságnak, Lengyelország (rendező), Ukrajna (rendező), Németország, Olaszország és Spanyolország. ◀

► Röviden

Katasztrófa Oroszországban

Tegnap odaveszett a Lokomotiv Jaroszlav jégkorongcsapatának egy része, miután gépjáró két kilométerre a jaroszlavi repülőtérrel lezuhant. Az első jelentések szerint egyetlen személy maradt életben a repülőgép 37 utasa közül. Egyelőre nem tudni, hogy mely hokisok voltak a szerencsétlenül járt gépen, a Lokomotiv idei keretében a szlovák Pavol Demitra, a cseh Jan Marek, Karel Rachunek és Josef Vasicek, a német Robert Dietrich, a svéd Stefan Liv és a fehérorosz Ruszlan Szalei neve volt fellelhető.

Hengereltek a tengerpartiak

Tegnap megkezdődött a férfi kézilabda Nemzeti Liga 2011/12-es idénye, a konstancai nyitómérkőzésen a címvédő HCM 38-23-ra nyert a Szatmárnémeti CSM ellen. Ma Krassó-Szőrény HC-Bukaresti CSM-találkozót rendeznek, szombaton Székelyudvarhelyi KC-Steaua-, Dinamo Clărești-Tordai Potaișta-, CSU Suceava-Kolozsvári U-Transilvania-és Temesvári U-Poli-CSM Ploiești-mecceket. Vasárnapra marad a Bákói Știința-Energia Târgu Jiu-találkozó.

Kikaptak a csíkiak

Vereséggel kezdett a HSC Csíkszereda a magyar-román jégkorongbajnokság, a MOL Liga 2011/12-es idényének keddi nyitómérkőzésén: a címvédő szétlövésrel kapott ki 4-3-ra idegenben a Sapa Fehérvár AV19-től. A székelyek góljait Péter Levente és Molnár Solt (2) szerezte, a győztes találatot pedig Tóth Adrián a 65. percben. Ma Miskolci JJSE-Ferencvárosi TE, Sapa Fehérvár AV19-Bukaresti Steaua Rangers és Dab.Docler-Brassói Corona Fenestela mérkőzésekkel folytatódik a pontvadászat.

Argentín reváns

Visszavágott a június elsejei súlyos vereségért (1-4) az argentin válogatott, amely Bangladesben 3-1-re győzött Nigéria ellen. További barátságos mérkőzések eredményei: Csehország-Ukrajna 4-0, Belgium-Egyesült Államok 1-0, Lengyelország-Németország 2-2.

Javítottak a spanyolok

A Litvániában zajló 37. férfi kosárlabda Európa-bajnokság középdöntő-csoportjainak első mérkőzése: Spanyolország-Németország 77-68 és Franciaország-Törökország 68-64. A *Sport 1* minden nap egy mérkőzést, a legérdekesebbnek tűnőt közvetíti élőben. Ma a Szlovénia-Görögország- (21 óra), holnap pedig a Litvánia-Franciaország- (21 óra) találkozó követhető figyelemmel.

Szomorú születésnapozás

Kézilabda

ÚMSZ

► Marian Cozmára, az MKB Veszprém és a román kézilabda-válogatott volt játékosára emlékeznek ma Veszprémben. A kivételes képességű beállós szeptember 8-án lenne 29 éves.

Rempont Csaba, a Veszprém Kézilabda Fan Club elnöke tegnap az *MTI*-t arról tájékoztatta, hogy a 2009. február 8-án hajnalban a veszprémi Patrióta lokál előtt meggyilkolt sportoló szobránál – a Veszprém Aréna előtt – 13 órakor helyezik el a megemlékezés, a kegyelet koszorúit a város képviselői, élükön Porga Gyula polgármesterrel, valamint a szurkolói klub vezetői, tagjai. Főhajrással, mécses gyújtásával emlékeznek a Veszprémben



A veszprémiak mindig kegyelettel emlékeznek Marian Cozmára

nagy népszerűségnek örvendett egykori kézilabdázóra, csendes megemlékezés lesz, beszédek nem hangzanak el. Ma egész nap virágok, koszorúk, emléktárgyak helyezhetők el Marian Cozma szobránál és lehet gyertyákat is gyújtani. Aki nem tudja a szobornál leróni a kegyeletét, az jelképesen gyertyát gyújthat a mariancozma.com internetes oldalon.

Marian Cozma gyilkosait idén júniusban ítélte el első fokon, nem jogerősen a Veszprém Megyei Bíróság. Raffael Sándor első- és Németh Győző másodrendű vádlott életfogytig tartó fegyházbüntetést kapott – leg hamarabb 30 év múlva szabadulhatnak –, míg Sztojka Iván harmadrendű vádlottnak 20 évet kell fegyházban letöltenie. ◀

Olimpiáért is öttusáznak

Öttusa

Hírösszefoglaló

► Harmincöt ország csaknem 200 versenyzője indul a ma kezdődő moszkvai olimpiai kvalifikációs öttusavilágbajnokságon, amelyen a nyolctagú magyar csapat nemcsak az érmekért száll harcba, hanem a londoni kvótákért is, nemenként háromért.

Pálvölgyi Miklós magyar szövetségi kapitány szerint a célkitűzés ezúttal is több érem, közte legalább egy arany begyűjtése, de talán még ennél is fontosabb a kvótaszerezés. Az összeállítás ugyanaz, mint a júliusi angliai Eb-n - ahol három arany és egy ezüst volt a termés -, azaz a férfiaknál Marosi Ádám, Demeter Bence, Kasza Róbert és Tibolya Péter, a nőknél Gyenesei Leila, Kovács

Sarolta, Tóth Adrienn és Cseh Krisztina indul.

A magyarok közül Kaszának, Kovácsnak és Tóthnak már van olimpiai részvételi joga. Egy országból mindkét nemnél ketten indulhatnak jövőre Londonban, de a kvóta névre szól – ezért fontos, hogy a férfiaknál és a nőknél is minél többen szerezzenek ötkarikás részvételi jogot. A vb-n alapesetben az érmesek jutnak olimpiai indulási lehetőséghez, de ha ezeken a helyeken már kvótát szerzett versenyzők végeznek, akkor az utánuk következők léphetnek előre.

A program csütörtökön a női selejtezővel kezdődik, pénteken a férfiakéval folytatódik, szombaton lesz a női, vasárnap a férfi döntő. Hétfőn a vegyesváltó, kedden a női váltó küzdelmeit rendezik, szerdán a férfiak váltóversenyével zárul a vb. ◀